

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Факультет економіки і підприємництва

Кафедра фінансів,
банківської справи та страхування

ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

методичні матеріали, завдання та вказівки для самостійної роботи студентів денної і
заочної форм навчання
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Умань – 2021

Методичні вказівки складено на підставі освітньої програми спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» другого (магістерського) рівня

Укладачі методичних вказівок:

- к.е.н., доцент Барабаш Л.В.;
- к.е.н., доцент Власюк С.А.;
- к.е.н., доцент Бондаренко Н.В.;
- к.е.н., доцент Ролінський О.В.

Рецензенти:

- Мельник Л.Ю., д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування;
- Прокопчук О.Т., д.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Податковий менеджмент: методичні матеріали, завдання та вказівки для самостійної роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня денної і заочної форм навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладачі: к.е.н., доцент Барабаш Л.В., к.е.н., доцент Власюк С.А., к.е.н., доцент Бондаренко Н.В., к.е.н., доцент Ролінський О.В. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2021. 80 с.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ УМОВИ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	5
2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИВЧЕННЯ Й ОПРАЦЮВАННЯ ТЕОРЕТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ	7
2.1. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу	7
2.2. Опрацювання літературних джерел	7
3. ТЕМАТИКА ТА ЗАВДАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	8
<i>3.1. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. РОЛЬ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ</i>	<i>8</i>
Тема 1. Теоретичні, правові та організаційні основи податкового менеджменту	8
Тема 2. Планування та прогнозування податків і зборів	12
Тема 3. Податковий ризик-менеджмент	17
Тема 4. Податкове рахівництво	21
Тема 5. Облік платників податків	24
Тема 6. Облік податкових надходжень, організація сплати податків	27
Тема 7. Управління податковим боргом	31
<i>3.2. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ Й УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ У СФЕРІ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ</i>	<i>36</i>
Тема 8. Теоретичні засади податкового контролю	36
Тема 9. Планування та організація проведення перевірок	40
Тема 10. Контрольна робота податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання	44
Тема 11. Контроль за правильністю нарахування та своєчасністю сплати в бюджет податку на прибуток	49
Тема 12. Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян	54
Тема 13. Контроль за правильністю справляння єдиного податку, ресурсних, майнових та інших обов'язкових платежів	59
Тема 14. Митний контроль	64
Тема 15. Податковий менеджмент на підприємствах аграрної сфери	67
4. ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	70
5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	72
ДОДАТКИ	73
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	74

ПЕРЕДМОВА

Мета дисципліни «Податковий менеджмент» – формування у здобувачів: розуміння механізмів функціонування податкового менеджменту; здатності, на основі напрацьованого світового досвіду, розробки основних напрямів розвитку практики управління у сфері оподаткування; осмислення та напрацювання теоретико-методичних основ і науково-практичних підходів до реалізації податкового менеджменту на всіх рівнях фінансової системи; вміння розв’язувати складні задачі та проблемні питання у сфері державного та корпоративного податкового менеджменту.

Завдання:

- вивчення теоретичних основ і практичних механізмів реалізації податкового менеджменту з позиції їх ролі у фінансово-економічному середовищі держави та підприємства;

- сформувані вміння аналізувати практичні моменти сфери оподаткування суб’єктів господарювання відповідно до умов податкового законодавства;

- розвинути здатність аналітичного та критичного мислення застосування інструментів податкового менеджменту на практиці.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти.

Пререквізити	Постреквізити
Фінанси	Методологія наукових досліджень
Податкова система	Аналіз і візуалізація фінансових даних
Фінанси підприємства	Фінансовий менеджмент
	Бюджетний менеджмент
	Поведінкові фінанси
	Виробнича практика

Згідно з вимогами освітньої програми, після вивчення дисципліни «Податковий менеджмент» студенти мають набути такі **компетентності**:

Загальні:

ЗК4 – вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

Спеціальні:

СК3 – здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування;

СК10 – здатність використовувати фундаментальні знання з фінансів, банківської справи та страхування для прийняття управлінських рішень в аграрному секторі економіки.

Програмні результати навчання:

ПР03 – здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04 – відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР12 – обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13 – оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПР14 – використовувати фундаментальні знання з фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з управлінськими інструментами для здійснення професійної діяльності в аграрному секторі економіки

1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ УМОВИ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

У рамках вивчення дисципліни «Податковий менеджмент» передбачено самостійне опрацювання студентами лекційного матеріалу, практичних завдань і безпосередньо питань, що виносяться на опрацювання у години, відведені для самостійної роботи.

Самостійна робота студентів (СРС) – це форма організації індивідуального вивчення студентами навчального матеріалу в аудиторний та позааудиторний час. Мета самостійної роботи – сприяти формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості спеціаліста, суть якої полягає в уміннях систематизувати, планувати, контролювати та регулювати свою діяльність без допомоги та контролю викладача.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Профіль підготовки фахівця	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,4; самостійної роботи студента – 5,4.	Освітній рівень: магістр. Освітня програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»	Лекції	
		30 год.	8 год.
		Практичні	
		28 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		92 год.	138 год.
Вид контролю			
		екзамен	екзамен

Завданнями самостійної роботи є засвоєння знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація набутих знань з дисципліни «Податковий менеджмент», їхнє застосування при вирішенні практичних завдань і виконання наукових робіт.

Основними формами самостійної роботи студентів у процесі вивчення дисципліни є: робота з конспектами лекцій і планами практичних занять; вивчення навчального матеріалу за підручниками, навчальними посібниками, нормативно-правовими актами; робота з каталогами бібліотек з метою пошуку необхідної профільної та наукової інформації; опрацювання матеріалу за першоджерелами – науковою та спеціальною літературою, науковими публікаціями в періодичних виданнях, інформаційно-довідковою літературою; конспектування самостійно вивченого матеріалу; науково-дослідна робота тощо.

Виконання самостійних завдань є обов'язковою умовою допуску до складання підсумкового контролю знань.

Матеріали самостійних завдань подаються на перевірку викладачу в окремій папці (у роздрукованому чи електронному варіантах, відповідно до характеру завдань). На титульній сторінці вказуються анкетні дані виконавця (Додаток А).

ПЕРЕЛІК ТЕМ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ І ВІДВЕДЕНІ НА ЇЇ ВИКОНАННЯ
ГОДИНИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Роль податкового менеджменту в системі управління економікою			
1	Тема 1. Теоретичні, правові та організаційні основи податкового менеджменту	6	6
2	Тема 2. Планування і прогнозування податків і зборів	6	6
4	Тема 4. Податкове рахівництво	4	6
3	Тема 3. Податковий ризик-менеджмент	4	6
5	Тема 5. Облік платників податків	6	8
6	Тема 6. Облік податкових надходжень, організація сплати податків	6	8
7	Тема 7. Управління податковим боргом	6	8
	Разом за змістовим модулем 1	38	48
Змістовий модуль 2. Податковий контроль й управлінські рішення у сфері податкового менеджменту			
8	Тема 8. Теоретичні засади податкового контролю	4	8
9	Тема 9. Планування та організація проведення перевірок	4	8
10	Тема 10. Контрольна робота податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання	8	12
11	Тема 11. Контроль за правильністю нарахування та сплати в бюджет податку на прибуток	6	10
12	Тема 12. Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян	6	10
13	Тема 13. Контроль за правильністю справляння єдиного податку, майнових та інших обов'язкових платежів	8	16
14	Тема 14. Митний контроль	6	10
15	Тема 15. Податковий менеджмент на підприємствах аграрної сфери	12	16
	Разом за змістовим модулем 2	54	90
	Всього	92	138

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИВЧЕННЯ Й ОПРАЦЮВАННЯ ТЕОРЕТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

Для опанування матеріалу дисципліни «Податковий менеджмент» окрім лекційних і практичних занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу необхідно приділяти самостійній роботі. Самостійна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі зі спеціальною літературою, орієнтування на інтенсивну пізнавальну діяльність, критичне осмислення набутих знань і поглиблене вивчення теоретичних і практичних проблем корпоративного податкового менеджменту, зокрема на підприємствах аграрної сфери.

2.1. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу

Опрацювання лекційного матеріалу проводиться студентами самостійно у позааудиторний час та передбачає критичне осмислення та засвоєння лекційного матеріалу, обов'язкової та рекомендованої літератури.

Опрацювання теоретичних основ курсу здійснюється студентами регулярно та підлягає контролю з боку викладача під час проведення семінарських занять у формі усного опитування та виконання завдань оперативного письмового контролю.

Формою контролю за опрацюванням теоретичних основ дисципліни «Податковий менеджмент» є наявність конспекту лекційних занять і питань, винесених на самостійне опрацювання.

2.2. Опрацювання літературних джерел

Основою успішного та ґрунтовного вивчення дисципліни «Податковий менеджмент» є вміння працювати з підручниками, навчальними посібниками та нормативно-правовим джерелами, науковою та спеціальною літературою.

При роботі з цими джерелами студент, в першу чергу, повинен ознайомитися з їх змістом, щоб визначити, чи необхідно опрацьовувати дане джерело та чи має воно відношення до навчального курсу, і лише після цього відбирає необхідний для вивчення матеріал з цього джерела (глави, розділи і т. ін.) та розпочинає його опрацювання.

Опрацювання матеріалу передбачає виконання наступного алгоритму:

1. Залежно від характеру винесеного на розгляд питання, підібрати необхідні джерела інформації: нормативно-правові акти, підручники, посібники, наукові статті і т. п., зокрема й ті, що не вказані у переліку рекомендованих джерел.
2. Означити суть питання, що вивчається, звернувши увагу на визначення незрозумілих або незнайомих термінів та з'ясувати їх зміст у словниках, довідниках, спеціалізованій літературі тощо.
3. Проаналізувати наявний матеріал і зафіксувати його у зручному форматі конспекту.
4. Виконання самостійної роботи наукового характеру слід здійснювати з позиції критичного підходу до висловлених думок і поглядів, дотримуючись правил академічної доброчесності.
5. Кожна тема виконаної самостійної роботи має супроводжуватися списком використаних джерел, оформленим згідно діючих вимог, практичними розрахунками (за наявності), схемами, графіками тощо.

3. ТЕМАТИКА ТА ЗАВДАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. РОЛЬ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ

Тема 1. Теоретичні, правові та організаційні основи податкового менеджменту

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Державний і корпоративний податковий менеджмент, їх мета та функції.
2. Суб'єкти права законодавчої ініціативи з питань податкового менеджменту, їхні завдання та повноваження.
3. Система нормативно-правових актів з питань оподаткування та сфери її регулювання.
4. Податкове навантаження як передумова податкових правопорушень.

Завдання для самоконтролю

*Ситуативні задачі**

Задача 1. На підставі розрахункових даних задачі 2 (практичні завдання, тема 1) порівняти рівень податкового навантаження України і зарубіжних країн.

Задача 2. Дослідити види та ставки податків в Європейському Союзі та порівняти їх з вітчизняними.

*Рекомендовані джерела:

1. Paying Taxes: The global picture. URL: <https://www.pwc.com/payingtaxes> (дата звернення 15.08.2021)
2. World Bank Group. Doing Business. Economy Rankings. URL: <http://www.doingbusiness.org/rankings> (дата звернення 15.08.2021)
3. Economic analysis of taxation. Taxation and Customs Union. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-1/economic-analysis-taxation_en (дата звернення 15.08.2021)

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте структуру податкового менеджменту.
2. Назвіть та охарактеризуйте елементи податкового менеджменту.
3. Які принципи правового регулювання податкового менеджменту?
4. Які нормативно-правові акти відносяться до спеціального податкового законодавства?
5. Які органи ДПС України функціонують на локальному рівні?
6. Назвіть та охарактеризуйте функції державного податкового менеджменту.
7. Які завдання корпоративного податкового менеджменту?
8. Як реалізовується податковий контроль у державному та корпоративному податковому менеджменті?
9. Які цілі податкового планування на рівні держави та підприємства?
10. Які завдання органів Державної податкової служби України?

Тематика доповідей

1. Напрями оптимізації державного податкового менеджменту: досвід України та країн Європейського Союзу.

2. Вплив податкового навантаження на ефективність діяльності підприємств аграрної сфери.

3. Напрями гармонізації сфери відносин «платник податку – Державна податкова служба».

Тестові завдання

1. Об'єктом податкового менеджменту є:

А. Держава в особі законодавчих і виконавчих органів (ВРУ, Президент України, Кабінет Міністрів, Міністерство доходів і зборів, Міністерство фінансів, митна служба, органи місцевого самоврядування, інші державні структури та установи);

Б. Зміцнення фінансової системи держави, підвищення економічної ефективності, забезпечення економічного зростання;

В. Відносини, що виникають між державою та платниками з приводу сплати податків і обов'язкових платежів до бюджету та державних цільових фондів тобто податкові потоки, що рухаються в результаті виконання податками своїх функцій і реалізації податкового процесу на макро- і макрорівнях;

Г. Своєчасне та повне виконання зобов'язань платника податків згідно з чинним законодавством за умов найбільш повного використання податкових стимулів (вигод, пільг тощо), які забезпечують зростання підприємницького прибутку.

2. Метою податкового менеджменту на мікрорівні є:

А. Забезпечення доходної частини бюджету та впливу податків на розвиток підприємництва і соціальної сфери;

Б. Зміцнення фінансової системи держави, підвищення економічної ефективності, забезпечення економічного зростання;

В. Відносини, що виникають між державою та платниками з приводу сплати податків і обов'язкових платежів до бюджету та державних цільових фондів тобто податкові потоки, що рухаються в результаті виконання податками своїх функцій і реалізації податкового процесу на макро- і макрорівнях;

Г. Своєчасне та повне виконання зобов'язань платника податків згідно з чинним законодавством за умов найбільш повного використання податкових стимулів (вигод, пільг тощо), які забезпечують зростання підприємницького прибутку.

3. Функціями суб'єкта податкового менеджменту є:

А. Організація податкового процесу, податкове планування та прогнозування, податковий контроль, податкове регулювання та мотивація;

Б. Фіскальна, регулююча, контрольна, сукупного еквівалента цінності суспільних благ;

В. Організація податкового процесу, фіскальна, контрольна, регулююча;

Г. Податковий контроль, сукупного еквівалента цінності суспільних благ, організація податкового процесу, фіскальна.

4. Метою податкового менеджменту на макрорівні є:

А. Забезпечення доходної частини бюджету та впливу податків на розвиток підприємництва і соціальної сфери;

Б. Зміцнення фінансової системи держави, підвищення економічної ефективності, забезпечення економічного зростання;

В. Відносини, що виникають між державою та платниками з приводу сплати податків і обов'язкових платежів до бюджету та державних цільових фондів тобто податкові потоки, що рухаються в результаті виконання податками своїх функцій і реалізації податкового процесу на макро- і макрорівнях;

Г. Своєчасне та повне виконання зобов'язань платника податків згідно з чинним законодавством за умов найбільш повного використання податкових стимулів (вигод, пільг тощо), які забезпечують зростання підприємницького прибутку.

5. Завданням податкового менеджменту є:

- А. Податкове регулювання та мотивація;
- Б. Комплексний і стратегічний характер прийнятих управлінських рішень;
- В. Ефективне використання податкових доходів і податкового прибутку;
- Г. Ухвалення ефективних рішень у сфері управління вхідними і вихідними податковими потоками.

6. Суб'єктом податкового менеджменту є:

А. Держава в особі законодавчих і виконавчих органів (ВРУ, Президент України, Кабінет Міністрів, Міністерство доходів і зборів, Міністерство фінансів, митна служба, органи місцевого самоврядування, інші державні структури та установи);

Б. Зміцнення фінансової системи держави, підвищення економічної ефективності, забезпечення економічного зростання;

В. Відносини, що виникають між державою та платниками з приводу сплати податків і обов'язкових платежів до бюджету та державних цільових фондів тобто податкові потоки, що рухаються в результаті виконання податками своїх функцій і реалізації податкового процесу на макро- і макрорівнях;

Г. Своєчасне та повне виконання зобов'язань платника податків згідно з чинним законодавством за умов найбільш повного використання податкових стимулів (вигод, пільг тощо), які забезпечують зростання підприємницького прибутку.

7. Метою податкового менеджменту є:

А. Держава в особі законодавчих і виконавчих органів (ВРУ, Президент України, Кабінет Міністрів, Міністерство доходів і зборів, Міністерство фінансів, митна служба, органи місцевого самоврядування, інші державні структури та установи);

Б. Зміцнення фінансової системи держави, підвищення економічної ефективності, забезпечення економічного зростання;

В. Відносини, що виникають між державою та платниками з приводу сплати податків і обов'язкових платежів до бюджету та державних цільових фондів тобто податкові потоки, що рухаються в результаті виконання податками своїх функцій і реалізації податкового процесу на макро- і макрорівнях;

Г. Своєчасне та повне виконання зобов'язань платника податків згідно з чинним законодавством за умов найбільш повного використання податкових стимулів (вигод, пільг тощо), які забезпечують зростання підприємницького прибутку.

8. Функціями об'єкта податкового менеджменту є:

А. Організація податкового процесу, податкове планування та прогнозування, податковий контроль, податкове регулювання та мотивація;

Б. Фіскальна, регулююча, контрольна, сукупного еквівалента цінності суспільних благ;

В. Організація податкового процесу, фіскальна, контрольна, регулююча;

Г. Податковий контроль, сукупного еквівалента цінності суспільних благ, організація податкового процесу, фіскальна.

9. Принципом податкового менеджменту:

- А. Податкове регулювання та мотивація;
- Б. Комплексний і стратегічний характер прийнятих управлінських рішень;
- В. Ефективне використання податкових доходів і податкового прибутку;
- Г. Ухвалення ефективних рішень у сфері управління вхідними і вихідними податковими потоками.

10. Виключно на рівні державного податкового менеджменту реалізовується:

А. Податкове планування та податкове регулювання.

Б. Податкове мотивування.

В. Податковий контроль.

Г. Податковий контроль і податковий облік.

Рекомендована література

1. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податковий менеджмент: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 164с.
2. Барабаш Л.В., Копитіна І.В. Сутність і характеристика податкового навантаження в Україні. *Університетські наукові записки*. 2015. № 4 (56). С. 64–73.
3. Валовий внутрішній продукт в Україні 2021. МінФін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/> (дата звернення 15.08.2021)
4. Державна казначейська служба України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>.
5. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
6. Доходи. Бюджет. Ціна держави. URL: <http://old.cost.ua/budget/revenue/#1> (дата звернення 15.08.2021)
7. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
8. Організація економічного співробітництва та розвитку. Податки. Податкове адміністрування. URL: <https://www.oecd.org/tax/administration/>.
9. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-1/tax-co-operation-and-control/general-overview/tax-administration-and-tax-compliance_en
10. Непочатенко О.О., Бечко П. К., Мальований М.І., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Власюк С.А. Податковий менеджмент: навч. посіб. Підручник. Видання 2-е, перероб. і допов. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370 с.
11. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755 у редакції від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>. (дата звернення 15.08.2021)
12. Податкове навантаження: доступно про його призначення, наслідки недотримання та способи захисту. Фактор. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2012/october/issue-81/article-61695.html> (дата звернення 15.08.2021)
13. Paying Taxes: The global picture. URL: <https://www.pwc.com/payingtaxes> (дата звернення 15.08.2021)
14. World Bank Group. Doing Business. Economy Rankings. URL: <http://www.doingbusiness.org/rankings> (дата звернення 15.08.2021)
15. Economic analysis of taxation. Taxation and Customs Union. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-1/economic-analysis-taxation_en (дата звернення 15.08.2021)

Тема 2. Планування та прогнозування податків і зборів

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Етапи державного податкового планування.
2. Етапи податкового планування в органах місцевого самоврядування
3. Методи податкового планування та прогнозування

Завдання для самоконтролю

Ситуативні задачі

Задача 1. Розрахувати очікувану суму надходжень податку на прибуток до Державного бюджету України на 2021 рік, за прикладом ситуативного завдання 1 (тема 3 методичних вказівок для практичних завдань) за умови, що:

Показник	Україна, 2020 рік
<i>Прибуток до оподаткування, млн грн:</i>	
у сільському господарстві	
у промисловості	
у будівництві	
у торгівлі	
у транспортній сфері та сфері зв'язку	
у сфері охорони здоров'я	
у сфері освіти	
в інших сферах разом	
<i>Пільги (від бази оподаткування):</i>	
у сільському господарстві	28,3% є платниками ЄП
у промисловості	45,5 млн грн
у будівництві	2,5% мають знижку на сплату 20%
у торгівлі	3,3 % операцій не оподатковуються податком на прибуток
у транспортній сфері та сфері зв'язку	9,8 млн грн
у сфері охорони здоров'я	9,2 %
у сфері освіти	3,7 %
в інших сферах разом	15,7 млн грн
<i>Індекс-дефлятор, %</i>	102,7
<i>Реструктуризована недоїмка, млн. грн</i>	49,5
<i>Очікувана недоїмка, млн. грн</i>	11,2
Очікувана сума податку	

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте третій етап державного податкового планування.
2. Що здійснюється під час першого етапу податкового планування в органах місцевого самоврядування?
3. Назвіть та охарактеризуйте класи методів прогнозування.
4. У яких випадках використовують метод «вертикальних прогнозів»?
5. У чому полягає сутність методу «теорія масового обслуговування»?
6. Які завдання виконують автоматизовані інформаційні системи?

Тематика доповідей

1. Значення податкового планування для розвитку економіки.

2. Прогнозування податків і зборів як фінансовий базис бюджетного процесу.
3. Особливості зарубіжного досвіду податкового планування.
4. Напрями зменшення впливу факторів на якість податкового планування та прогнозування.

Тестові завдання

1. Планування податкових платежів – це

А. Процес, що сприяє формуванню об'єктивного, достовірного уявлення про процеси, які відбуваються в майбутньому за певних умов, що уможливають постійне значення перспективи та дає змогу своєчасно виявити ризики і вжити заходів щодо уникнення негативних результатів

Б. Процес розробки податкових планів, виходячи з нормативів (ставок), які затверджені податковим законодавством, з метою своєчасного й повного визначення податкових зобов'язань перед бюджетами усіх рівнів, а також обов'язкових платежів і зборів у позабюджетні фонди

В. Сукупність форм і методів визначення економічно обґрунтованих (оптимальних) податкових параметрів і рішень відповідних органів управління, спрямованих на реалізацію функцій податків і забезпечення максимально можливого обсягу податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів у межах заданих параметрів податкового потенціалу

Г. Економічне обґрунтування якісних і кількісних параметрів, щоб забезпечити фінансування соціально-економічного розвитку держави

2. Прогнозування податкових платежів – це

А. Процес, що сприяє формуванню об'єктивного, достовірного уявлення про процеси, які відбуваються в майбутньому за певних умов, що уможливають постійне значення перспективи та дає змогу своєчасно виявити ризики і вжити заходів щодо уникнення негативних результатів

Б. Процес розробки податкових планів, виходячи з нормативів (ставок), які затверджені податковим законодавством, з метою своєчасного й повного визначення податкових зобов'язань перед бюджетами усіх рівнів, а також обов'язкових платежів і зборів у позабюджетні фонди

В. Сукупність форм і методів визначення економічно обґрунтованих (оптимальних) податкових параметрів і рішень відповідних органів управління, спрямованих на реалізацію функцій податків і забезпечення максимально можливого обсягу податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів у межах заданих параметрів податкового потенціалу

Г. Економічне обґрунтування якісних і кількісних параметрів, щоб забезпечити фінансування соціально-економічного розвитку держави

3. Державне планування податкових платежів – це

А. Процес, що сприяє формуванню об'єктивного, достовірного уявлення про процеси, які відбуваються в майбутньому за певних умов, що уможливають постійне значення перспективи та дає змогу своєчасно виявити ризики і вжити заходів щодо уникнення негативних результатів

Б. Процес розробки податкових планів, виходячи з нормативів (ставок), які затверджені податковим законодавством, з метою своєчасного й повного визначення податкових зобов'язань перед бюджетами усіх рівнів, а також обов'язкових платежів і зборів у позабюджетні фонди

В. Сукупність форм і методів визначення економічно обґрунтованих (оптимальних) податкових параметрів і рішень відповідних органів управління, спрямованих на реалізацію функцій податків і забезпечення максимально можливого обсягу податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів у межах заданих параметрів податкового потенціалу

Г. Економічне обґрунтування якісних і кількісних параметрів, щоб забезпечити фінансування соціально-економічного розвитку держави

4. Мета державного планування податкових платежів –

А. Процес, що сприяє формуванню об'єктивного, достовірного уявлення про процеси, які відбуваються в майбутньому за певних умов, що уможливають постійне значення перспективи та дає змогу своєчасно виявити ризики і вжити заходів щодо уникнення негативних результатів

Б. Процес розробки податкових планів, виходячи з нормативів (ставок), які затверджені податковим законодавством, з метою своєчасного й повного визначення податкових зобов'язань перед бюджетами усіх рівнів, а також обов'язкових платежів і зборів у позабюджетні фонди

В. Сукупність форм і методів визначення економічно обґрунтованих (оптимальних) податкових параметрів і рішень відповідних органів управління, спрямованих на реалізацію функцій податків і забезпечення максимально можливого обсягу податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів у межах заданих параметрів податкового потенціалу

Г. Економічне обґрунтування якісних і кількісних параметрів, щоб забезпечити фінансування соціально-економічного розвитку держави

5. Стратегічний податковий потенціал – це

А. Економічне обґрунтування якісних і кількісних параметрів, щоб забезпечити фінансування соціально-економічного розвитку держави

Б. Прогнозований обсяг сукупної податкової виручки, отриманої у сфері виробництва і обігу після вирахування сукупних витрат

В. Сумарна величина прогнозованого обсягу податкових надходжень, що розраховується з урахуванням стратегічного податкового потенціалу і податкових ставок

Г. Здатність бази оподаткування в межах будь-якої адміністративної одиниці забезпечувати доходи у вигляді податкових надходжень

6. Тактичний податковий потенціал – це

А. Економічне обґрунтування якісних і кількісних параметрів, щоб забезпечити фінансування соціально-економічного розвитку держави

Б. Прогнозований обсяг сукупної податкової виручки, отриманої у сфері виробництва і обігу після вирахування сукупних витрат

В. Сумарна величина прогнозованого обсягу податкових надходжень, що розраховується з урахуванням стратегічного податкового потенціалу і податкових ставок

Г. Здатність бази оподаткування в межах будь-якої адміністративної одиниці забезпечувати доходи у вигляді податкових надходжень

7. Податковий потенціал – це

А. Економічне обґрунтування якісних і кількісних параметрів, щоб забезпечити фінансування соціально-економічного розвитку держави

Б. Прогнозований обсяг сукупної податкової виручки, отриманої у сфері виробництва і обігу після вирахування сукупних витрат

В. Сумарна величина прогнозованого обсягу податкових надходжень, що розраховується з урахуванням стратегічного податкового потенціалу і податкових ставок

Г. Здатність бази оподаткування в межах будь-якої адміністративної одиниці забезпечувати доходи у вигляді податкових надходжень

8. Експертний клас методів податкового прогнозування...

А. Передбачає вивчення попереднього розвитку об'єкта і перенесення закономірностей його розвитку в минулому і сьогодні на майбутнє

Б. Ґрунтується на попередньому зборі інформації (анкетування, інтерв'ювання, опитування) та її обробці, а також на судженнях експертів щодо поставленої проблеми

В. Полягає у дослідженні пошукових і нормативних моделей прогнозованого об'єкта щодо очікуваних чи намічених змін у його стані

Г. Полягає у розробці плану податкових надходжень з урахуванням темпів економічного зростання регіону

9. Клас методів екстраполяції...

А. Передбачає вивчення попереднього розвитку об'єкта і перенесення закономірностей його розвитку в минулому і сьогодні на майбутнє

Б. Ґрунтується на попередньому зборі інформації (анкетування, інтерв'ювання, опитування) та її обробці, а також на судженнях експертів щодо поставленої проблеми

В. Полягає у дослідженні пошукових і нормативних моделей прогнозованого об'єкта щодо очікуваних чи намічених змін у його стані

Г. Полягає у розробці плану податкових надходжень з урахуванням темпів економічного зростання регіону

10. Моделювання як клас методів податкового прогнозування ...

А. Передбачає вивчення попереднього розвитку об'єкта і перенесення закономірностей його розвитку в минулому і сьогодні на майбутнє

Б. Ґрунтується на попередньому зборі інформації (анкетування, інтерв'ювання, опитування) та її обробці, а також на судженнях експертів щодо поставленої проблеми

В. Полягає у дослідженні пошукових і нормативних моделей прогнозованого об'єкта щодо очікуваних чи намічених змін у його стані

Г. Полягає у розробці плану податкових надходжень з урахуванням темпів економічного зростання регіону

Рекомендована література

1. Аналіз методик прогнозування основних бюджетоутворюючих податків. Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України 2018. 20с. URL: <https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/2018-10-23-analysis-of-the-forecasting-methodology-of-main-budget-forming-taxes.pdf>

2. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податковий менеджмент: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 164с.

3. Бедринець М.Д. Система прогнозування податкових надходжень в Україні: теорія та реалії. Економічний вісник університету. 2019. № 42. С.171–178. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7076/1/6959_IR.pdf

4. Економічна статистика. Фінансові результати до оподаткування підприємств за видами економічної діяльності. 2020 рік. Державна служба статистики. URL:

http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/fin/fin_new/fin_new_u/arh_fr_ed_u.htm.

5. Купчак М. Я., Саміло А. В. Податковий менеджмент. Навчальний посібник. Львів, 2020. 185 с. URL: <http://surl.li/actpq>
6. Назаренко Г.В., Маніна А.С. Аналіз зарубіжного досвіду податкового планування на підприємстві. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Вип. 16. С. 758–762. URL: <http://global-national.in.ua/archive/16-2017/150.pdf/>
7. Непочатенко О.О., Бечко П. К., Мальований М.І., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Власюк С.А. Податковий менеджмент: навч. посіб. Підручник. Видання 2-е, перероб. і допов. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370 с.
8. Коваль О. О. Поняття та система адміністрування податків та зборів в Україні. Наше право. 2015. № 1. С. 159.
9. Вісник Державної податкової служби України. Офіційно про податки. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100016399-styagnennya-podatkovogo-borguvidpovidi-na-zapitannya-platnikiv-podatki>
10. Внутрішньоєвропейська організація податкових адміністрацій. URL: <https://www.iota-tax.org/>
11. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>
12. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
13. Організація економічного співробітництва та розвитку. Податки. Податкове адміністрування. URL: <https://www.oecd.org/tax/administration/>.
14. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-1/tax-co-operation-and-control/general-overview/tax-administration-and-tax-compliance_en
15. Про затвердження Методики прогнозування надходжень податку на додану вартість. Наказ Міністерства фінансів України, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Державної податкової адміністрації України та Державної митної служби України № 545/315/502/637 від 31.08.2004 р. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1202-04#Text>
16. Про методики прогнозування показників надходжень до бюджету: Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 року №1646.
17. Святаш С.В. Податкове планування та оптимізація оподаткування в контексті максимізації вигод платників податків та держави. Науковий вісник Ужгородського університету. 2017. № 2 (50). С. 280–285. URL: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/136778>
18. Journal of Tax Administration. URL: <http://jota.website/index.php/JoTA/index>

Тема 3. Податковий ризик-менеджмент

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Операційний податковий ризик-менеджмент підприємства.
2. Фактори впливу на систему ризик-менеджменту.
3. Моніторинг заходів попередження та протидії податковим ризикам.
4. Податковий комплаєнс.

Завдання для самоконтролю

Ситуативні задачі

Задача 1. Складіть карту та матрицю податкового ризику для підприємства, що займається сільськогосподарським виробництвом і перебуває на загальній системі оподаткування.

Задача 2. Фізична особа провадить підприємницьку діяльність і є платником єдиного податку 3 групи. Які можливі та потенційні податкові ризики присутні у такого платника та в держави? Обґрунтуйте.

Задача 3. Назвіть та обґрунтуйте, які податкові ризики виникають для держави та для платників податків внаслідок підвищення ставок податків і зростання податкового навантаження.

Задача 4. Складіть карти та матрицю внутрішніх і зовнішніх податкових ризиків для підприємств аграрної сфери діяльності.

Питання для самоперевірки

1. Як класифікуються операційні податкові ризики підприємства?
2. Назвіть і охарактеризуйте превентивні заходи у сфері оподаткування.
3. Які є стадії управління податковими ризиками?
4. Які внутрішні фактори впливають на систему податкового ризик-менеджменту?
5. Що охоплює моніторинг заходів попередження і протидії ризикам?
6. Яка мета податкового комплаєнсу?
7. Які виділяють сфери податкового ризику в рамках податкового комплаєнсу?

Тематика доповідей

1. Вплив податкових ризиків на економічну безпеку підприємства.
2. Напрями мінімізації факторів податкового ризику підприємства.
3. Актуальність податкового комплаєнсу у діяльності сучасного підприємства.

Тестові завдання

1. Допустимі податкові ризики...

- A. Спричинені будь-якими непередбачуваними ситуаціями протягом року

Б. Зумовлюють зменшення податкових надходжень, що несуттєво впливають на дохідну систему бюджету

В. Суттєво зменшують податкові надходження і впливають на видатки бюджету, призводять до зміни мети і стратегії діяльності

Г. Зумовлюють бюджетний дефіцит і зменшують темпи зростання економіки

2. Критичні податкові ризики...

А. Спричинені будь-якими непередбачуваними ситуаціями протягом року

Б. Зумовлюють зменшення податкових надходжень, що несуттєво впливають на дохідну систему бюджету

В. Суттєво зменшують податкові надходження і впливають на видатки бюджету, призводять до зміни мети і стратегії діяльності

Г. Зумовлюють бюджетний дефіцит і зменшують темпи зростання економіки

3. Катастрофічні податкові ризики...

А. Спричинені будь-якими непередбачуваними ситуаціями протягом року

Б. Зумовлюють зменшення податкових надходжень, що несуттєво впливають на дохідну систему бюджету

В. Суттєво зменшують податкові надходження і впливають на видатки бюджету, призводять до зміни мети і стратегії діяльності

Г. Зумовлюють бюджетний дефіцит і зменшують темпи зростання економіки

4. За часом виникнення якісні податкові ризики поділяються на:

А. Виправдані, невинуваті

Б. Об'єктивні, об'єктивно-суб'єктивні

В. Оперативні, поточні, перспективні

Г. Виправдані, об'єктивні, перспективні

5. За впливом наслідків якісні податкові ризики бувають:

А. Виправдані, невинуваті

Б. Об'єктивні, об'єктивно-суб'єктивні

В. Оперативні, поточні, перспективні

Г. Виправдані, об'єктивні, перспективні

6. За функціональними характеристиками податкові ризики розмежовують на:

А. Виправдані, невинуваті

Б. Об'єктивні, об'єктивно-суб'єктивні

В. Оперативні, поточні, перспективні

Г. Виправдані, об'єктивні, перспективні

7. Податковий ризик платника податків – це:

А. Витрати, пов'язані з оптимізацією оподаткування, які можуть мати різний характер

Б. Ймовірність (загроза) донарахування йому податків (зборів), пені та штрафів у ході податкової перевірки через розбіжності, що виникли між даними платника податків та податківцями в трактуванні податкового законодавства, яка може обернутися для господарюючого суб'єкта зростанням податкового тягаря

В. Ймовірність (загроза) недоотримання податків до бюджету через задіяння платниками податків методів мінімізації (оптимізації) оподаткування, можливих в силу тих чи інших недоліків у податковому законодавстві

Г. Сукупність взаємопов'язаних і взаємозалежних елементів, кінцевою метою існування яких є мінімізація податкових ризиків

8. Податковий ризик для держави – це

А. Витрати, пов'язані з оптимізацією оподаткування, які можуть мати різний характер

Б. Ймовірність (загроза) донарахування йому податків (зборів), пені та штрафів у ході податкової перевірки через розбіжності, що виникли між даними платника податків та податківцями в трактуванні податкового законодавства, яка може обернутися для господарюючого суб'єкта зростанням податкового тягаря

В. Ймовірність (загроза) недоотримання податків до бюджету через задіяння платниками податків методів мінімізації (оптимізації) оподаткування, можливих в силу тих чи інших недоліків у податковому законодавстві

Г. Сукупність взаємопов'язаних і взаємозалежних елементів, кінцевою метою існування яких є мінімізація податкових ризиків

9. Система податкового ризик-менеджменту – це

А. Витрати, пов'язані з оптимізацією оподаткування, які можуть мати різний характер

Б. Ймовірність (загроза) донарахування йому податків (зборів), пені та штрафів у ході податкової перевірки через розбіжності, що виникли між даними платника податків та податківцями в трактуванні податкового законодавства, яка може обернутися для господарюючого суб'єкта зростанням податкового тягаря

В. Ймовірність (загроза) недоотримання податків до бюджету через задіяння платниками податків методів мінімізації (оптимізації) оподаткування, можливих в силу тих чи інших недоліків у податковому законодавстві

Г. Сукупність взаємопов'язаних і взаємозалежних елементів, кінцевою метою існування яких є мінімізація податкових ризиків

10. Одним з методів мінімізації податкових ризиків є:

А. Метод «зворотного аналізу»

Б. Метод аналогій

В. Оцінка можливості мінімізації ризику

Г. Оцінка присутності ризику

Рекомендована література

1. Барабаш Л.В. Девіантні дії платників податків крізь призму поведінкових фінансів. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: УНУС, 2020. Вип. 97. Ч. 2: Економічні науки. С. 98–108. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/97/9.pdf>

2. Барабаш Л.В., Ремех Т.В. Світовий досвід мінімізації податкових ризиків. Соціально-економічні засади розвитку економіки України : кол. моногр. : в 2 ч. Ч. 2 / під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2016. С. 65–74.

3. Барабаш Л.В., Стеценко Н.В. Зарубіжний досвід організації системи податкового ризик-менеджменту. Соціально-економічні аспекти розвитку національної економіки в умовах перманентних кризових явищ / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві» (Видавець «Сочінський»), 2015. С. 290–293.

4. Вісник Державної податкової служби України. Офіційно про податки. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100016399-styagnennya-podatkovogo-borguvidpovidi-na-zapitannya-platnikiv-podatkiv>

5. Власова О.Є. Податковий комплаєнс як спосіб забезпечення податкової безпеки підприємства. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/275582516.pdf>
6. Внутрішньоєвропейська організація податкових адміністрацій. URL: <https://www.iota-tax.org/>
7. Головач Т.В., Швид В.В., Грінвак О.В. Класифікація податкових ризиків і завдання податкового ризик-менеджменту в умовах невизначеності. Вісник Хмельницького національного університету. 2012. № 4. Т. 3. С. 239–345. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2012_4_3/239-245.pdf
8. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>
9. Коваль О. О. Поняття та система адміністрування податків та зборів в Україні. Наше право. 2015. № 1. С. 159.
10. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
11. Непочатенко О.О., Бечко П. К., Мальований М.І., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Власюк С.А. Податковий менеджмент: навч. посіб. Підручник. Видання 2-е, перероб. і допов. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370 с.
12. Організація економічного співробітництва та розвитку. Податки. Податкове адміністрування. URL: <https://www.oecd.org/tax/administration/>.
13. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-1/tax-co-operation-and-control/general-
14. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755 у редакції від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
15. Що таке tax compliance (податковий комплаєнс) і чому його краще довірити адвокату? LIGA 360. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/EA013154>
16. Journal of Tax Administration. URL: <http://jota.website/index.php/JoTA/index>
What is compliance, або Як оцінювати податковий ризик? Вісник. Офіційно про податки. 2019. № 27–28 (1028). URL: <http://www.visnuk.com.ua/ru/publication/100013546-what-is-compliance-abo-yak-otsinyuvati-podatkoviy-rizik%202>

Тема 4. Податкове рахівництво

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Методика організації податкового аудиту.

Завдання для самоконтролю

Ситуативні задачі

Задача 1. У січні поточного року підприємством, яке зареєстроване платником податку на додану вартість, здійснено наступні операції:

- 1) отримано дохід від реалізації готової продукції розміром 135 тис. грн. (без ПДВ);
- 2) отримано дохід від реалізації продуктів дитячого харчування загальною сумою 58 тис. грн.;
- 3) виплачено заробітну плату своїм працівникам на загальну суму 28 тис. грн.;
- 4) отримано сировини, матеріалів та товарів вартістю 75 тис. грн. (з ПДВ);
- 5) отримано аванс в сумі 30 тис. грн.

Визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету за січень поточного року.

Задача 2. Працівник підприємства, для якого підприємство є основним місцем роботи, надав посвідчення інваліда II групи, нараховано заробітну плату:

- у липні – в сумі 4830,00 грн.;
- у серпні – в сумі 4600,00 грн.

Необхідно розрахувати податок на доходи фізичних осіб, суму військового збору та єдиного соціального внеску.

Задача 3. Сільськогосподарське підприємство володіє таким земельним фондом: земельні ділянки відведені під рілля – 8 га вартістю 56 000 грн./га; земельні ділянки відведені для сіножатей – 15 га вартістю 74 500 грн./га; земельні ділянки відведені під багаторічні насадження – 8 га вартістю 67 000 грн./га. Обсяг реалізованої сільськогосподарської продукції складає 78% від загального обсягу реалізації, що дає йому можливість бути платником єдиного податку.

Визначити суму єдиного податку до сплати.

Задача 4. Підприємство «Сяйво» за перший квартал звітнього року отримало дохід від операційної діяльності у сумі 760000 грн. (в т.ч. ПДВ) та інші доходи – 230000 грн. (без ПДВ). За даний звітний період підприємство «Акцент» понесло ряд витрат:

- 1) витрати прямо пов'язані з виробництвом товарів – прямі матеріальні витрати у сумі 225000 грн., прямі витрати на оплату праці (включаючи нарахування на ФОП) – 174000 грн., амортизація виробничих основних засобів – 18000 грн., амортизація нематеріальних активів – 7000 грн.
- 2) загальновиробничі – 53000 грн.;
- 3) адміністративні – 44000 грн.;
- 4) витрати на збут продукції – 32000 грн.;

5) інші витрати звичайної діяльності (крім фінансових витрат), не пов'язані безпосередньо з виробництвом та реалізацією товарів – 8000 грн.

Розрахуйте суму податку на прибуток, яку сплатить дане підприємство за звітний період.

Питання для самоперевірки

1. Які завдання податкового аудиту?
2. Які документи є джерелом інформації для внутрішнього та зовнішнього контролю?
3. Назвіть етапи проведення податкового аудиту?

Тематика доповідей

1. Податкове рахівництво: вітчизняний досвід і зарубіжна практика.
2. Важливість організації податкового аудиту на підприємстві.

Тестові завдання

1. Податкове рахівництво – це...

А. Діяльність зі створення, постійного функціонування та вдосконалення системи обліку з метою забезпечення державних податкових органів інформацією, необхідною для контролю правильності нарахування та сплати податків

Б. Система відносин, що виникають у процесі підготовки даних для визначення (розрахунку) величини податкових зобов'язань, при складанні податкової звітності, а також при внутрішньому контролі показників звітності та їх аналізі

В. Різновид фінансової роботи підприємства під наглядом органів Державної податкової служби

Г. Рентабельна організація податкового обліку, покликана скоротити витрати підприємства на оподаткування

2. Організація податкового обліку – це...

А. Діяльність зі створення, постійного функціонування та вдосконалення системи обліку з метою забезпечення державних податкових органів інформацією, необхідною для контролю правильності нарахування та сплати податків

Б. Система відносин, що виникають у процесі підготовки даних для визначення (розрахунку) величини податкових зобов'язань, при складанні податкової звітності, а також при внутрішньому контролі показників звітності та їх аналізі

В. Різновид фінансової роботи підприємства під наглядом органів Державної податкової служби

Г. Рентабельна організація податкового обліку, покликана скоротити витрати підприємства на оподаткування

3. Ієрархічна структура податкового обліку включає:

А. Первинні облікові документи, податкові реєстри, податкову звітність

Б. Аналітичні реєстри податкового обліку, реєстри господарських операцій, податкові накладні

В. Податкові накладні, фіскальні та товарні чеки

Г. Законодавчі та нормативні документи, спеціалізовану літературу, семінари, консультації

4. До зовнішніх джерел інформаційного забезпечення податкового обліку відносяться:

А. Первинні облікові документи, податкові реєстри, податкову звітність

Б. Аналітичні реєстри податкового обліку, реєстри господарських операцій, податкові накладні

В. Податкові накладні, фіскальні та товарні чеки

Г. Законодавчі та нормативні документи, спеціалізовану літературу, семінари, консультації

5. Податкове зобов'язання податку на додану вартість розраховується:

- А. Як різниця між податковим зобов'язанням і податковим кредитом звітного періоду
- Б. Як різниця між обсягом виручки від реалізації і сумою понесених витрат на виробництво продукції
- В. Як сума доходів від усіх видів діяльності
- Г. Як добуток ставки податку на кількість товару

6. Сума акцизного податку до сплати в бюджет по спирту етиловому й інших спиртових дистиллятах обчислюється:

- А. Як різниця між податковим зобов'язанням і податковим кредитом звітного періоду
- Б. Як різниця між обсягом виручки від реалізації і сумою понесених витрат на виробництво продукції
- В. Як сума доходів від усіх видів діяльності
- Г. Як добуток ставки податку на кількість товару

7. Об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств дорівнює:

- А. Різниця між доходами та витратами
- Б. Різниця (сумі) між фінансовими результатами та різницями, що виникають відповідно до Податкового кодексу України
- В. Різниця між фінансовими результатами та різницями, що виникають відповідно до Податкового кодексу України
- Г. Сумі між фінансовими результатами та різницями, що виникають відповідно до Податкового кодексу України

8. При обрахунку суми податку на доходи фізичних осіб база оподаткування зменшується на:

- А. Податкову знижку
- Б. Податкову соціальну пільгу
- В. Єдиний соціальний внесок
- Г. Військовий збір

9. Ставка єдиного податку для платника І групи становить:

- А. 20% мінімальної заробітної плати для працездатної особи станом на 01 січня звітного податкового року
- Б. 10% прожиткового мінімуму для працездатної особи станом на 01 січня звітного податкового року
- В. 5% обсягу виручки від реалізації
- Г. 15% прибутку від реалізації

10. Податкова звітність буває:

- А. Річна, піврічна, квартальна
- Б. Місячна, річна, піврічна
- В. Місячна, квартальна, річна
- Г. Місячна, річна

Рекомендована література

1. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податковий менеджмент: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 164с.
2. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податки і податкова політика: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 161с.
3. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755 у редакції від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Тема 5. Облік платників податків

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Облік платників ПДВ й акцизного податку в органах Державної податкової служби.
2. Особливості обліку платників податку на прибуток.
3. Умови й особливості обліку платників 1–3 груп єдиного податку та сільськогосподарських виробників – платників 4 групи єдиного податку.

Завдання для самоконтролю

Ситуативні задачі

Задача 1. До регіонального органу ДПСУ звернулася фізична особа, яка планує провадити діяльність у сфері сільськогосподарського виробництва, має у наявності земельні угіддя площею 25 га та використовує найману працю 5 осіб.

Опишіть алгоритм реєстрації особи платником податків і перелічіть податки, які такий платник у подальшому сплачуватиме.

Задача 2. Фізична особа планує здійснювати діяльність у сфері оптово-роздрібної онлайн торгівлі продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами. Яка процедура її реєстрації як платника податків і які податки в подальшому вона сплачуватиме?

Задача 3. Юридична особа бажає зареєструватися платником податків. Наведіть перелік документів, який їй для цього необхідний, й алгоритм реєстрації.

Питання для самоперевірки

1. Які умови реєстрації платником ПДВ?
2. Хто може стати платником акцизного податку?
3. У яких випадках нерезидент не може бути платником податку на прибуток?
4. Яка діяльність не може проваджуватися платниками єдиного податку?
5. Які види сільськогосподарського виробництва не входять до категорії тих, що підлягають оподаткуванню єдиним податком 4 групи?

Тематика доповідей

1. Особливості обліку платників податків у країнах Європейського Союзу.
2. Напрями оптимізації обліку платників податків у вітчизняній практиці податкового менеджменту.
3. Умови гармонізації процесу реєстрації платників податків.

Тестові завдання

1. Реєстраційна частина облікової справи платника...

А. Включає документи, що поступають від платника податків, органів державної реєстрації, статистики, банків, міністерств та інших органів центральної та місцевої влади та які стосуються діяльності та ліквідації платника податків

Б. Формується із звітних документів, що подаються платником податків до податкового органу

В. Створюється на основі національної системи класифікації та кодування техніко-економічної інформації, ведеться Державним комітетом підприємництва

Г. Автоматизована система збору, накопичення та обробки даних про підприємства та організації всіх форм власності, а також їх відокремлені підрозділи (філії, відділення, представництва)

2. Звітна частина облікової справи платника...

А. Включає документи, що поступають від платника податків, органів державної реєстрації, статистики, банків, міністерств та інших органів центральної та місцевої влади та які стосуються діяльності та ліквідації платника податків

Б. Формується зі звітних документів, що подаються платником податків до податкового органу

В. Створюється на основі національної системи класифікації та кодування техніко-економічної інформації, ведеться Державним комітетом підприємництва

Г. Автоматизована система збору, накопичення та обробки даних про підприємства та організації всіх форм власності, а також їх відокремлені підрозділи (філії, відділення, представництва)

3. Реєстр суб'єктів підприємницької діяльності...

А. Включає документи, що поступають від платника податків, органів державної реєстрації, статистики, банків, міністерств та інших органів центральної та місцевої влади та які стосуються діяльності та ліквідації платника податків

Б. Формується із звітних документів, що подаються платником податків до податкового органу

В. Створюється на основі національної системи класифікації та кодування техніко-економічної інформації, ведеться Державним комітетом підприємництва

Г. Автоматизована система збору, накопичення та обробки даних про підприємства та організації всіх форм власності, а також їх відокремлені підрозділи (філії, відділення, представництва)

4. Єдиний державний реєстр підприємств і організацій України – це

А. Включає документи, що поступають від платника податків, органів державної реєстрації, статистики, банків, міністерств та інших органів центральної та місцевої влади та які стосуються діяльності та ліквідації платника податків

Б. Формується із звітних документів, що подаються платником податків до податкового органу

В. Створюється на основі національної системи класифікації та кодування техніко-економічної інформації, ведеться Державним комітетом підприємництва

Г. Автоматизована система збору, накопичення та обробки даних про підприємства та організації всіх форм власності, а також їх відокремлені підрозділи (філії, відділення, представництва)

5. Для реєстрації в органах ДПСУ платник подає заяву за формою:

А. 1-ОПП

Б. 5-ОПП

В. 7-ОПП

Г. 2-ОПП

6. Фізична особа-підприємець під час самостійної реєстрації подає до органу ДПСУ заяву за формою:

- А. 1-ОПП
- Б. 5-ОПП
- В. 7-ОПП
- Г. 2-ОПП

7. Облік платників податків – юридичних осіб ведеться в органах ДПСУ у журналі за формою...

- А. 1-ОПП
- Б. 5-ОПП
- В. 7-ОПП
- Г. 2-ОПП

8. Облік фізичних осіб-підприємців ведеться в органах ДПСУ у журналі за формою...

- А. 1-ОПП
- Б. 5-ОПП
- В. 7-ОПП
- Г. 2-ОПП

9. Після погашення платником узгоджених податкових зобов'язань відділ обліку і звітності виписує довідку про відсутність заборгованості з податків, зборів та обов'язкових платежів за формою...

- А. 4-ОПП
- Б. 5-ОПП
- В. 17-ОПП
- Г. 22-ОПП

10. У зв'язку з реорганізацією або ліквідацією платника податків органи ДПСУ проводять:

- А. Планову виїзну перевірку
- Б. Позапланову документальну перевірку
- В. Камеральну перевірку
- Г. Позапланову виїзну перевірку

Рекомендована література

1. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податковий менеджмент: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 164с.
2. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>
3. Облік платників податків у контролюючих органах: ДПС відповідає на запитання. Вісник. Офіційно про податки. 24.02.2020. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100016544-oblik-platnikiv-podatkiv-u-kontrolyuyuchikh-organakh-dps-vidpovidaye-na-zapitannya>
4. Реєстрація підприємств відповідно до чинного законодавства України: правила, порядок та проблеми проходження процедури. Західна консалтингова група. URL: <https://zkg.ua/yurydychni-posluhy-praktyku/korporatyvne-pravo/>
5. ФОП на 3-й групі єдиного податку. OSTAPP journal. URL: <https://journal.ostapp.com.ua/uk/articles/post/predprinimatel-na-3-j-gruppe-edinogo-naloga>
6. Що необхідно знати єдинникам 4 групи? СОТА: звітність і документообіг. URL: <https://sota-buh.com.ua/news/shcho-neobkhidno-znaty-yedynnykam-4-hrupy>

Тема 6. Облік податкових надходжень, організація сплати податків

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Зняття з обліку платника податків за неосновним місцем обліку.
2. Переведення платника на обслуговування між органами ДПСУ.
3. Способи забезпечення сплати податків і зборів.

Завдання для самоконтролю

Ситуативні задачі

Задача 1. На підставі наведених даних розрахувати суму податку на доходи фізичних осіб, що сплатить ТОВ «АгроМаркетТрейд» у 2021 – 2024 роках і розподілити між бюджетами різних рівнів:

Показник	2021	2022	2023	2024
Середньомісячна чисельність працівників, осіб	248	252	261	275
Середньомісячна зарплата, грн	11800	15300	17160	19100
Мінімальна зарплата у 2021 р., грн	6000	6500	7176	7665
<i>Податкова соціальна пільга, % від працюючих:</i>				
- загальна	15,1	10,2	8,3	7,5
- 150%	3,3	3,8	4,5	4,9
Соціальні утримання з фонду оплати праці, тис. грн				
- інваліди з довідкою МСЕК, %	1,1	1,3	2,2	2,4
Індекс-дефлятор, %	101,3	106,2	105,3	105,0
Сума реструктуризованої недоїмки, грн	1028,7	957,4	846,3	771,7
Сума недоїмки, грн	522,6	441,8	392,9	334,6
Очікувана сума ПДФО				
<i>Місцевий бюджет</i>				
<i>Бюджет області</i>				
<i>Державний бюджет України</i>				

Задача 2. Розрахувати очікувану суму ПДВ, що закумуляується до Державного бюджету України у 2021–2024 рр. на основі наведених даних:

Показник	Базовий період (2020)	2021	2022	2023	2024
Обсяг реалізованих товарів (робіт, послуг), млн. грн	948572,3				
Придбано товарів (робіт, послуг) з правом податкового кредиту, млн. грн	641238,1				
Бюджетне відшкодування, млн. грн	34527,2				
Прогнозне зростання бази оподаткування, %		22,3	24,7	25,9	33,3
Індекс-дефлятор, %		101,3	106,2	105,3	105,0
Реструктуризована недоїмка, млн. грн		5514,7	5117,9	4498,6	4564,3
Очікувана недоїмка, млн. грн		4343,2	4196,8	3941,7	3765,9
Прогнозна сума надходжень ПДВ, млн. грн					

Питання для самоперевірки

1. Назвіть умови й особливості автоматичної передачі ІКП.
2. Як здійснюється переведення платників податків?
3. У чому відмінність простих і узагальнюючих податкових роз'яснень?
4. Що є підставами для податкового повідомлення-рішення?
5. Які умови передачі мана в податкову заставу?
6. Які є види арешту майна платника податків?

Тематика доповідей

1. Напрями оптимізації організації сплати податків.
2. Перспективи розвитку електронного обліку податкових надходжень.

Тестові завдання

1. Інтегрована картка платника відкривається:

- А. За кожним видом платежу, який повинен сплачувати платник;
- Б. За кожним платником;
- В. За кожним платником і за кожним видом платежу, які повинен сплачувати платник;
- Г. За кожною групою платників, що сплачують однакові платежі, і за кожним видом платежу.

2. Облік нарахованих і сплачених сум податків, зборів, митних та інших платежів до бюджетів, єдиного внеску відображається в ІКП:

- А. Окремими обліковими операціями в хронологічному порядку;
- Б. За кожною групою платників, що сплачують однакові платежі, і за кожним видом платежу;
- В. За кожним платником і за кожним видом платежу, які повинен сплачувати платник;
- Г. Окремими обліковими операціями за кожним видом податку.

3. Змінними реквізитами ІКП є:

А. Податковий номер або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта); код виду бюджету; код класифікації доходів бюджету/технологічний код класифікації єдиного внеску; дата відкриття ІКП; дата закриття ІКП; код області (Автономна Республіка Крим, область, міста Київ та Севастополь), району та органу ДФС, в якому відкрита ІКП;

Б. Дата здійснення облікової операції; код облікової операції; сума за обліковою операцією;

В. Податковий номер або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта); код виду бюджету; дата здійснення облікової операції;

Г. Код виду бюджету; код класифікації доходів бюджету/технологічний код класифікації єдиного внеску; дата відкриття ІКП; дата закриття ІКП; ; код облікової операції; сума за обліковою операцією.

4. Постійними реквізитами ІКП є:

А. Податковий номер або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта); код виду бюджету; код класифікації доходів бюджету/технологічний код класифікації єдиного внеску; дата відкриття ІКП; дата закриття ІКП; код області (Автономна Республіка Крим, область, міста Київ та Севастополь), району та органу ДФС, в якому відкрита ІКП;

Б. Дата здійснення облікової операції; код облікової операції; сума за обліковою операцією;

В. Податковий номер або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта); код виду бюджету; дата здійснення облікової операції;

Г. Код виду бюджету; код класифікації доходів бюджету/технологічний код класифікації єдиного внеску; дата відкриття ІКП; дата закриття ІКП; код облікової операції; сума за обліковою операцією.

5. ІКП відкривається:

А. Структурним підрозділом, який здійснює облік платежів та інших надходжень, у разі проведення заходів щодо зняття з обліку платників в органах ДФС у зв'язку з припиненням платника податків або відсутністю за неосновним місцем обліку об'єктів оподаткування або об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням;

Б. За місцезнаходженням юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб, місцем проживання осіб (фізичних осіб, фізичних осіб - підприємців, самозайнятих осіб) (основне місце обліку);

В. За місцем розташування (реєстрації) юридичних осіб, рухомого та нерухомого майна, об'єктів оподаткування або об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням, або через які проводиться діяльність (неосновне місце обліку);

Г. За місцем розташування (реєстрації) підрозділів фізичних осіб, рухомого та нерухомого майна, об'єктів оподаткування або об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням, або через які проводиться діяльність (неосновне місце обліку).

6. ІКП закривається:

А. Структурним підрозділом, який здійснює облік платежів та інших надходжень, у разі проведення заходів щодо зняття з обліку платників в органах ДФС у зв'язку з припиненням платника податків або відсутністю за неосновним місцем обліку об'єктів оподаткування або об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням;

Б. За місцезнаходженням юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб, місцем проживання осіб (фізичних осіб, фізичних осіб - підприємців, самозайнятих осіб) (основне місце обліку);

В. За місцем розташування (реєстрації) їх підрозділів, рухомого та нерухомого майна, об'єктів оподаткування або об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням, або через які проводиться діяльність (неосновне місце обліку);

Г. За місцем розташування (реєстрації) підрозділів фізичних осіб, рухомого та нерухомого майна, об'єктів оподаткування або об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням, або через які проводиться діяльність (неосновне місце обліку).

7. Податкові консультації в усній формі надаються:

А. Контролюючими органами;

Б. Контролюючими органами в АР Крим, містах Києві та Севастополі, областях, міжрегіональними територіальними органами, центральним органом виконавчої влади, та підлягають обов'язковому розміщенню на сайті контролюючого органу, який надав консультацію, протягом 10 календарних днів після дня їх надання без зазначення найменування (прізвища, ім'я, по батькові) платника податків та його податкової адреси;

В. ДПСУ України і затверджуються її наказами;

Г. Як відповіді органів ДПСУ всіх рівнів з питань оподаткування, надані безоплатно на запити зацікавлених осіб у строки, встановлені законом для надання відповідей на звернення громадян до органів державної влади.

8. Податкові консультації в письмовій формі надаються:

А. Контролюючими органами;

Б. Контролюючими органами в АР Крим, містах Києві та Севастополі, областях, міжрегіональними територіальними органами, центральним органом виконавчої влади, та підлягають обов'язковому розміщенню на сайті контролюючого органу, який надав

консультацію, протягом 10 календарних днів після дня їх надання без зазначення найменування (прізвища, ім'я, по батькові) платника податків та його податкової адреси;

В. ДПСУ України і затверджуються її наказами;

Г. Як відповіді органів ДПСУ всіх рівнів з питань оподаткування, надані безоплатно на запити зацікавлених осіб у строки, встановлені законом для надання відповідей на звернення громадян до органів державної влади.

9. Податкові роз'яснення надаються:

А. Контролюючими органами;

Б. Контролюючими органами в АР Крим, містах Києві та Севастополі, областях, міжрегіональними територіальними органами, центральним органом виконавчої влади, та підлягають обов'язковому розміщенню на сайті контролюючого органу, який надав консультацію, протягом 10 календарних днів після дня їх надання без зазначення найменування (прізвища, ім'я, по батькові) платника податків та його податкової адреси;

В. ДПСУ України і затверджуються її наказами;

Г. Як відповіді органів ДПСУ всіх рівнів з питань оподаткування, надані безоплатно на запити зацікавлених осіб у строки, встановлені законом для надання відповідей на звернення громадян до органів державної влади.

10. Узагальнюючі податкові роз'яснення надаються:

А. Контролюючими органами;

Б. Контролюючими органами в АР Крим, містах Києві та Севастополі, областях, міжрегіональними територіальними органами, центральним органом виконавчої влади, та підлягають обов'язковому розміщенню на сайті контролюючого органу, який надав консультацію, протягом 10 календарних днів після дня їх надання без зазначення найменування (прізвища, ім'я, по батькові) платника податків та його податкової адреси;

В. ДПСУ України і затверджуються її наказами;

Г. Як відповіді органів ДФС всіх рівнів з питань оподаткування, надані безоплатно на запити зацікавлених осіб у строки, встановлені законом для надання відповідей на звернення громадян до органів державної влади.

Рекомендована література

1. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податковий менеджмент: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 164с.
2. Бюджетний кодекс України: закон України № 2456 у редакції від 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
3. Зайцев О. В. Податковий менеджмент : підручник. Суми : Сумський державний університет, 2017. 412 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/55671/1/Zaitsev_podatkovi.pdf;jsessionid=CB3B5A9AA61666A260F49465DA412F7E
4. Купчак М. Я., Саміло А. В. Податковий менеджмент. Навчальний посібник. Львів, 2020. 185 с. URL: <http://surl.li/actpq>
5. Непочатенко О.О., Бечко П. К., Мальований М.І., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Власюк С.А. Податковий менеджмент: навч. посіб. Підручник. Видання 2-е, перероб. і допов. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370 с.
6. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755 у редакції від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Тема 7. Управління податковим боргом

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Порядок розстрочення та відстрочення податкового боргу платника податків
2. Механізм списання безнадійного податкового боргу, строки давності у податковому законодавстві та порядок їх застосування
3. Зміст та підстави до застосування штрафних санкцій

Завдання для самоконтролю

Ситуативні задачі

Задача 1. Підприємство – платник єдиного податку прострочило терміни сплати податкового зобов'язання з податку на додану вартість у розмірі 17000 грн на 5 днів. Дане порушення виникає вдруге за останній квартал.

Які штрафні санкції будуть застосовані до підприємства і в яких розмірах? Вкажіть вид відповідальності платника.

Задача 2. Підприємство має визнаний податковий борг у розмірі 164000 грн. Визначити статус податкового боргу та подальші дії платника й контролюючого органу.

Задача 3. Сільськогосподарське підприємство, платник єдиного податку 4 групи, прострочило сплату податкового зобов'язання у сумі 28490 грн на 19 днів. Дайте визначення такого боргу, нарахуйте штрафні санкції, опишіть процедури, що застосовує контролюючий орган у такому випадку, та визначте вид відповідальності за порушення податкового законодавства.

Задача 4. Внаслідок податкової перевірки, в результаті виявлення фактів приховування доходів як ухилення від оподаткування, платнику податку було донараховано податкове зобов'язання з податку на додану вартість у сумі 6450 грн. Розрахуйте штрафні санкції, вкажіть вид відповідальності за порушення податкового законодавства й охарактеризуйте подальші дії контролюючого органу.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте зміст розстрочення та відстрочення податкового боргу платника податків.
2. Які обставин та докази свідчать про наявність загрози виникнення або накопичення податкового боргу?
3. Які існують строки давності у податковому законодавстві?
4. Яким є алгоритм дій органів Державної податкової служби України у випадку банкрутства платника податків?
5. Які штрафні санкції за порушення порядку взяття на облік (реєстрацію) платника податків у контролюючих органах?

6. Яка штрафна санкція за повторне вчинення правопорушення у сфері оподаткування?

7. Які штрафні санкції за порушення правил застосування спрощеної системи оподаткування фізичною особою?

Тематика доповідей

1. Напрями мінімізації податкового боргу платників податків.
2. Вплив фінансових санкцій на діяльність платників податків.
3. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства: вітчизняний досвід і зарубіжна практика.
4. Вплив податкового боргу на доходи бюджетів різних рівнів.

Тестові завдання

1. Податковий борг – це:

А. Сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності;

Б. Сума коштів у вигляді відсотків, нарахованих на суми грошових зобов'язань, не сплачених у встановлені законодавством строки;

В. Сума узгодженого грошового зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їх наявності), але не сплаченого платником податків у встановлений Податковим кодексом строк, а також пеня, нарахована на суму такого грошового зобов'язання;

Г. Плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, а також штрафні санкції за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

2. Грошове зобов'язання платника податків – це:

А. Сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності;

Б. Сума коштів у вигляді відсотків, нарахованих на суми грошових зобов'язань, не сплачених у встановлені законодавством строки;

В. Сума узгодженого грошового зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їх наявності), але не сплаченого платником податків у встановлений цим Кодексом строк, а також пеня, нарахована на суму такого грошового зобов'язання;

Г. Плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, а також штрафні санкції за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

3. Пеня – це:

А. Сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з

платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності;

Б. Сума коштів у вигляді відсотків, нарахованих на суми грошових зобов'язань, не сплачених у встановлені законодавством строки;

В. Сума узгодженого грошового зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їх наявності), але не сплаченого платником податків у встановлений цим Кодексом строк, а також пеня, нарахована на суму такого грошового зобов'язання;

Г. Плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, а також штрафні санкції за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

4. Штрафна санкція – це:

А. Сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності;

Б. Сума коштів у вигляді відсотків, нарахованих на суми грошових зобов'язань, не сплачених у встановлені законодавством строки;

В. Сума узгодженого грошового зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їх наявності), але не сплаченого платником податків у встановлений цим Кодексом строк, а також пеня, нарахована на суму такого грошового зобов'язання;

Г. Плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового й іншого законодавства, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, а також штрафні санкції за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

5. Інертний статус податкового боргу – це:

А. Статус, у якому органи ДПС не застосовують ніяких заходів стягнення, крім вручення податкової вимоги, реєстрації податкової застави в держреєстрі застав нерухомого майна і опису заставного майна та виключний спосіб - арешт майна;

Б. Статус податкового боргу боржника, в якому зменшення такого боргу відбувається завдяки певним діям, що здійснює працівник відділу погашення податкової заборгованості органу ДФС – податковий керуючий, застосовуючи надані йому повноваження відповідно до законодавства;

В. Спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання та пені, не сплачених таким платником у строк, визначений Податковим кодексом України;

Г. Винятковий спосіб забезпечення виконання платником податків його обов'язків, визначених законом.

6. Дієвий статус податкового боргу – це:

А. Статус, у якому органи ДФС не застосовують ніяких заходів стягнення, крім вручення податкової вимоги, реєстрації податкової застави в держреєстрі застав нерухомого майна і опису заставного майна та виключний спосіб - арешт майна;

Б. Статус податкового боргу боржника, в якому зменшення такого боргу відбувається завдяки певним діям, що здійснює працівник відділу погашення податкової

заборгованості органу ДФС – податковий керуючий, застосовуючи надані йому повноваження відповідно до законодавства;

В. Спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання та пені, не сплачених таким платником у строк, визначений Податковим кодексом України;

Г. Винятковий спосіб забезпечення виконання платником податків його обов'язків, визначених законом.

7. Податкова застава – це:

А. Статус, у якому органи ДФС не застосовують ніяких заходів стягнення, крім вручення податкової вимоги, реєстрації податкової застави в держреєстрі застав нерухомого майна і опису заставного майна та виключний спосіб - арешт майна;

Б. Статус податкового боргу боржника, в якому зменшення такого боргу відбувається завдяки певним діям, що здійснює працівник відділу погашення податкової заборгованості органу ДФС – податковий керуючий, застосовуючи надані йому повноваження відповідно до законодавства;

В. Спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання та пені, не сплачених таким платником у строк, визначений Податковим кодексом України;

Г. Винятковий спосіб забезпечення виконання платником податків його обов'язків, визначених законом.

8. Адміністративний арешт майна платника податків – це:

А. Статус, у якому органи ДФС не застосовують ніяких заходів стягнення, крім вручення податкової вимоги, реєстрації податкової застави в держреєстрі застав нерухомого майна і опису заставного майна та виключний спосіб - арешт майна;

Б. Статус податкового боргу боржника, в якому зменшення такого боргу відбувається завдяки певним діям, що здійснює працівник відділу погашення податкової заборгованості органу ДФС – податковий керуючий, застосовуючи надані йому повноваження відповідно до законодавства;

В. Спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання та пені, не сплачених таким платником у строк, визначений Податковим кодексом України;

Г. Винятковий спосіб забезпечення виконання платником податків його обов'язків, визначених законом.

9. Повний арешт майна...

А. Тракується як винятковий спосіб забезпечення виконання платником податків його обов'язків, визначених законом;

Б. Відбувається за умови заборони платнику податків на реалізацію прав розпорядження або користування його майном;

В. Розуміється як обмеження прав платника податків щодо реалізації прав власності на таке майно, який полягає в обов'язковому попередньому отриманні дозволу керівника відповідного контролюючого органу на здійснення платником податків будь-якої операції з таким майном;

Г. Може бути накладено контролюючим органом на будь-яке майно платника податків, крім майна, на яке не може бути звернено стягнення відповідно до закону, та коштів на рахунку платника податків.

10. Умовний арешт майна...

А. Тракується як винятковий спосіб забезпечення виконання платником податків його обов'язків, визначених законом;

Б. Відбувається за умови заборони платнику податків на реалізацію прав розпорядження або користування його майном;

В. Розуміється як обмеження прав платника податків щодо реалізації прав власності на таке майно, який полягає в обов'язковому попередньому отриманні дозволу керівника відповідного контролюючого органу на здійснення платником податків будь-якої операції з таким майном;

Г. Може бути накладено контролюючим органом на будь-яке майно платника податків, крім майна, на яке не може бути звернено стягнення відповідно до закону, та коштів на рахунку платника податків.

Рекомендована література

1. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податковий менеджмент: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 164с.
2. Бечко П. К., Лиса Н. В. Податковий менеджмент: навч. посіб. К.: Центр учбової літера тури, 2009. 288 с. URL: <http://surl.li/actye>.
3. Десятнюк О.М., Маршалок Т.Я. Управління податковим боргом : навчальний посібник Тернопіль : Вектор, 2013. 340 с.
4. Зайцев О. В. Податковий менеджмент : підручник. Суми : Сумський державний університет, 2017. 412 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/55671/1/Zaitsev_podatkovi.pdf;jsessionid=CB3B5A9AA61666A260F49465DA412F7E
5. Купчак М. Я., Саміло А. В. Податковий менеджмент. Навчальний посібник. Львів, 2020. 185 с. URL: <http://surl.li/actpq>
6. Непочатенко О.О., Бечко П. К., Мальований М.І., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Власюк С.А. Податковий менеджмент: навч. посіб. Підручник. Видання 2-е, перероб. і допов. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370 с.
7. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755 у редакції від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
8. Барабаш Л.В., Булах В.В. Причини та наслідки ухилення від сплати податків у сфері непрямого оподаткування. *Розвиток підприємництва в Україні: теорія, методологія та практика* / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2017. С. 98–105.
9. Барабаш Л., Турчак В. Податковий борг: причини виникнення та напрями уникнення. *Соціально-економічні аспекти розвитку підприємництва в Україні* / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2018. С. 47–52.
10. Коваль О. О. Поняття та система адміністрування податків та зборів в Україні. *Наше право*. 2015. № 1. С. 159.
11. Вісник Державної податкової служби України. Офіційно про податки. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100016399-styagnennya-podatkovogo-borguvidpovidi-na-zapitannya-platnikiv-podatki>
12. Внутрішньоєвропейська організація податкових адміністрацій. URL: <https://www.iota-tax.org/>
13. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>
14. Journal of Tax Administration. URL: <http://jota.website/index.php/JoTA/index>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 8. ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ Й УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ У СФЕРІ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 8. Теоретичні засади податкового контролю

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Причини проведення податкового контролю та його особливості.
2. Принципи податкового контролю.
3. Повноваження державних органів влади щодо здійснення податкового контролю

Завдання для самоконтролю

Ситуативні задачі

Задача 1. У ТОВ «Агрофлора» здійснюється перевірка правильності обрахунку податку на доходи фізичних осіб. Які методи податкового контролю будуть застосовані у даному випадку?

Задача 2. Назвіть, які способи здійснення податкового контролю застосовуються при перевірці правильності обрахунку платником сум податкового зобов'язання з непрямих податків?

Задача 3. Напишіть алгоритм проведення на сільськогосподарському підприємстві податкового контролю правильності обрахунку та сплати податків за загальною системою оподаткування.

Питання для самоперевірки

1. Які причини проведення податкового контролю?
2. За допомогою чого здійснюється податковий контроль?
3. Охарактеризуйте такі принципи податкового контролю, як презумпції невинуватості, системності та дієвості.
4. Назвіть функції контролюючих органів у сфері податкового контролю.

Тематика доповідей

1. Зарубіжний досвід організації податкового контролю.
2. Проблеми організації податкового контролю в Україні.
3. Місце податкового контролю у системі фінансового контролю.

Тестові завдання

1. Об'єктом податкового контролю є:

А. Фізична чи юридична особа (особи) – платники податку, на результати фінансово-господарської діяльності яких зорієнтовані контрольні дії, спрямовані на встановлення відповідності вимогам чинного законодавства показників, на підставі яких

визначено та відображено у звітності дані про розміри певних податків до сплати та про фактичну сплату за відповідний звітний період;

Б. Податкові правовідносини суб'єктів податкового контролю з приводу виконання ними обов'язків, передбачених чинним податковим законодавством, які оцінюються з точки зору їх законності, повноти, достовірності і своєчасності виконання;

В. Орган (органи) контролю, які, відповідно до чинного законодавства, мають повноваження для здійснення контролю (органи ДФСУ різних рівнів, митні органи, установи Пенсійного фонду), що спрямовують контрольні дії на діяльність фізичної чи юридичної особи (осіб) – платника певних податків – з метою реалізації основної функції податків – наповнення бюджетів усіх рівнів та державних цільових фондів;

Г. Правильність нарахування, повнота та своєчасність сплати податків і зборів; правильність складання та своєчасність подання податкових декларацій (розрахунків); дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства.

2. Суб'єкт податкового контролю (підконтрольний суб'єкт) – це:

А. Фізична чи юридична особа (особи) – платники податку, на результати фінансово-господарської діяльності яких зорієнтовані контрольні дії, спрямовані на встановлення відповідності вимогам чинного законодавства показників, на підставі яких визначено та відображено у звітності дані про розміри певних податків до сплати та про фактичну сплату за відповідний звітний період;

Б. Податкові правовідносини суб'єктів податкового контролю з приводу виконання ними обов'язків, передбачених чинним податковим законодавством, які оцінюються з точки зору їх законності, повноти, достовірності і своєчасності виконання;

В. Орган (органи) контролю, які, відповідно до чинного законодавства, мають повноваження для здійснення контролю (органи ДФСУ різних рівнів, митні органи, установи Пенсійного фонду), що спрямовують контрольні дії на діяльність фізичної чи юридичної особи (осіб) – платника певних податків – з метою реалізації основної функції податків – наповнення бюджетів усіх рівнів та державних цільових фондів;

Г. Правильність нарахування, повнота та своєчасність сплати податків і зборів; правильність складання та своєчасність подання податкових декларацій (розрахунків); дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства.

3. Суб'єкт контролю – контролюючий суб'єкт – це:

А. Фізична чи юридична особа (особи) – платники податку, на результати фінансово-господарської діяльності яких зорієнтовані контрольні дії, спрямовані на встановлення відповідності вимогам чинного законодавства показників, на підставі яких визначено та відображено у звітності дані про розміри певних податків до сплати та про фактичну сплату за відповідний звітний період;

Б. Податкові правовідносини суб'єктів податкового контролю з приводу виконання ними обов'язків, передбачених чинним податковим законодавством, які оцінюються з точки зору їх законності, повноти, достовірності і своєчасності виконання;

В. Орган (органи) контролю, які, відповідно до чинного законодавства, мають повноваження для здійснення контролю (органи ДПСУ різних рівнів, митні органи, установи Пенсійного фонду), що спрямовують контрольні дії на діяльність фізичної чи юридичної особи (осіб) – платника певних податків – з метою реалізації основної функції податків – наповнення бюджетів усіх рівнів та державних цільових фондів;

Г. Правильність нарахування, повнота та своєчасність сплати податків і зборів; правильність складання та своєчасність подання податкових декларацій (розрахунків); дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства.

4. Предмет податкового контролю – це:

А. Фізична чи юридична особа (особи) – платники податку, на результати фінансово-господарської діяльності яких зорієнтовані контрольні дії, спрямовані на встановлення відповідності вимогам чинного законодавства показників, на підставі яких визначено та відображено у звітності дані про розміри певних податків до сплати та про фактичну сплату за відповідний звітний період;

Б. Податкові правовідносини суб'єктів податкового контролю з приводу виконання ними обов'язків, передбачених чинним податковим законодавством, які оцінюються з точки зору їх законності, повноти, достовірності і своєчасності виконання;

В. Орган (органи) контролю, які, відповідно до чинного законодавства, мають повноваження для здійснення контролю (органи ДФСУ різних рівнів, митні органи, установи Пенсійного фонду), що спрямовують контрольні дії на діяльність фізичної чи юридичної особи (осіб) – платника певних податків – з метою реалізації основної функції податків – наповнення бюджетів усіх рівнів та державних цільових фондів;

Г. Правильність нарахування, повнота та своєчасність сплати податків і зборів; правильність складання та своєчасність подання податкових декларацій (розрахунків); дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства.

5. Управлінська функція податкового контролю передбачає:

А. Відслідковування процесу дотримання та виконання вимог чинного податкового законодавства; притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні злочинів у сфері оподаткування;

Б. Облік платників податків і податкових надходжень; аналіз та оцінка роботи суб'єкта господарювання з метою визначення загроз ухилення від оподаткування;

В. Впорядкування та єдність дій усіх органів, на які покладені контрольні функції; розробка та виконання управлінських рішень у сфері оподаткування, їх оптимізація та пошук шляхів підвищення ефективності;

Г. Профілактику правопорушень у податковій сфері шляхом проведення масово-роз'яснювальної роботи органами ДФС тощо.

6. Контрольна функція податкового контролю полягає у:

А. Відслідковуванні процесу дотримання та виконання вимог чинного податкового законодавства; притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні злочинів у сфері оподаткування;

Б. Обліку платників податків і податкових надходжень; аналіз та оцінка роботи суб'єкта господарювання з метою визначення загроз ухилення від оподаткування;

В. Впорядкуванні та єдності дій усіх органів, на які покладені контрольні функції; розробка та виконання управлінських рішень у сфері оподаткування, їх оптимізація та пошук шляхів підвищення ефективності;

Г. Профілактиці правопорушень у податковій сфері шляхом проведення масово-роз'яснювальної роботи органами ДФС тощо.

7. Під час якого етапу податкового контролю здійснюються контрольні-перевірочні заходи?

А. I етап;

Б. II етап;

В. III етап;

Г. IV етап.

8. V етапом податкового контролю є:

А. Оформлення результатів перевірок;

Б. Обмін інформацією іншими контролюючими органами;

В. Виконання приписів;

Г. Обговорення та узгодження результатів перевіркової роботи.

9. Спостереження як метод податкового контролю...

А. Передбачає проведення податковим аудитором вивчення розрахунків та інформації по підприємству протягом певного періоду;

Б. Застосовується у податковому контролі та аудиті як один із видів не суцільного дослідження господарських операцій, що ґрунтується на застосуванні вибіркового методу;

В. Здійснюється для того, щоб підтвердити інформацію, яка є або повинна бути включена до фінансового звіту;

Г. Передбачає одержання письмової або усної відповіді третьої незалежної сторони, що підтверджує точність інформації.

10. Конфірмація як метод податкового контролю передбачає:

А. Проведення податковим аудитором вивчення розрахунків та інформації по підприємству протягом певного періоду;

Б. Застосування у податковому контролі та аудиті як один із видів не суцільного дослідження господарських операцій, що ґрунтується на застосуванні вибіркового методу;

В. Здійснення для того, щоб підтвердити інформацію, яка є або повинна бути включена до фінансового звіту;

Г. Одержання письмової або усної відповіді третьої незалежної сторони, що підтверджує точність інформації.

Рекомендована література

1. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податковий менеджмент: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 164с.

2. Бечко П. К., Лиса Н. В. Податковий менеджмент: навч. посіб. К.: Центр учбової літера тури, 2009. 288 с. URL: <http://surl.li/actye>.

3. Непочатенко О.О., Бечко П. К., Мальований М.І., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Власюк С.А. Податковий менеджмент: навч. посіб. Підручник. Видання 2-е, перероб. і допов. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370 с.

4. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755 у редакції від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

5. Бечко П.К., Лиса Н.В., Бечко В.П., Пташник С.А. Податковий контроль в умовах модифікації відносин податкових органів і платників податків. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: УНУС, 2021. Вип. 98. Ч. 2: Економічні науки. С. 143–153. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/98/98.2/13.pdf>

Тема 9. Планування та організація проведення перевірок

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Порядок проведення камеральних перевірок.
2. Підстави та порядок проведення документальних перевірок.
3. Умови проведення фактичних перевірок.
4. Проведення зустрічних звірок.

Завдання для самоконтролю

Ситуативні задачі

Задача 1. Фізична особа-підприємець провадить діяльність надання побутових послуг населенню має зареєстрований реєстратор розрахункових операцій (РРО). Під час контрольної закупки було виявлено порушення у використанні РРО та перевищення обсягу ліміту доходу для даної групи платника на 12%.

Визначити:

- а) групу платника єдиного податку;
- б) перелік вчинених ним порушень;
- в) вид податкової перевірки, доцільний у даному випадку.

Задача 2. Фермерське господарство використовує працю 15 найманих осіб, 20% з яких працюють за сумісництвом та мають на утриманні 2 інвалідів до 18 років. Середня заробітна плата на підприємстві складає 11 800 грн.

За результатами податкової перевірки було виявлено факт неправомірного застосування податкової соціальної пільги, що призвело до зниження суми податкового зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб.

Які штрафні санкції загрожують підприємству та в якому розмірі? Чи повинна бути проведена податкова перевірка і якщо так, то яка?

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте сутність і предмет камеральної перевірки.
2. Які є види документальних перевірок?
3. Назвіть умови проведення документальних перевірок.
4. Які підстави для проведення фактичних перевірок?
5. Коли та за яких умов відбуваються зустрічні перевірки?

Тематика доповідей

1. Застосування непрямих методів при здійсненні податкового контролю.
2. Головні особливості та ключові моменти оптимізації податкових перевірок.
3. Ефективність податкових перевірок в Україні.

Тестові завдання

- 1. За способом організації податкові перевірки бувають:**
  - А. Камеральні, документальні, фактичні;

- Б. Виїзні, невиїзні;
- В. Суцільні, вибіркові, комбіновані;
- Г. Планові, позапланові.

2. Камеральна перевірка – це:

А. Перевірка, яка проводиться у приміщенні органу ДПС виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків, без будь-якого спеціального рішення керівника податкового органу та направлення на її проведення, без присутності платника;

Б. Перевірка, яка проводиться відповідно до плану-графіка перевірок на підставі податкових декларацій (розрахунків), фінансової, статистичної та іншої звітності, реєстрів податкового та бухгалтерського обліку, ведення яких передбачено законом, первинних документів, які використовуються в бухгалтерському та податковому обліку та пов'язані з нарахуванням і сплатою податків та зборів, виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також отриманих в установленому законодавством порядку контролюючим органом документів та податкової інформації, у тому числі за результатами перевірок інших платників податків;

В. Перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника;

Г. Звірка, що проводиться з метою отримання податкової інформації, необхідної у зв'язку з проведенням перевірок.

3. Документальна перевірка – це:

А. Перевірка, яка проводиться у приміщенні органу ДПС виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків, без будь-якого спеціального рішення керівника податкового органу та направлення на її проведення, без присутності платника;

Б. Перевірка, яка проводиться відповідно до плану-графіка перевірок на підставі податкових декларацій (розрахунків), фінансової, статистичної та іншої звітності, реєстрів податкового та бухгалтерського обліку, ведення яких передбачено законом, первинних документів, які використовуються в бухгалтерському та податковому обліку та пов'язані з нарахуванням і сплатою податків та зборів, виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також отриманих в установленому законодавством порядку контролюючим органом документів та податкової інформації, у тому числі за результатами перевірок інших платників податків;

В. Перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника;

Г. Звірка, що проводиться з метою отримання податкової інформації, необхідної у зв'язку з проведенням перевірок.

4. Фактична перевірка – це:

А. Перевірка, яка проводиться у приміщенні органу ДПС виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків, без будь-якого спеціального рішення керівника податкового органу та направлення на її проведення, без присутності платника;

Б. Перевірка, яка проводиться відповідно до плану-графіка перевірок на підставі податкових декларацій (розрахунків), фінансової, статистичної та іншої звітності, реєстрів податкового та бухгалтерського обліку, ведення яких передбачено законом, первинних документів, які використовуються в бухгалтерському та податковому обліку та пов'язані з нарахуванням і сплатою податків та зборів, виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а

також отриманих в установленому законодавством порядку контролюючим органом документів та податкової інформації, у тому числі за результатами перевірок інших платників податків;

В. Перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника;

Г. Звірка, що проводиться з метою отримання податкової інформації, необхідної у зв'язку з проведенням перевірок.

5. Камеральна перевірка податкової декларації або уточнюючого розрахунку проводиться:

А. З урахуванням строків давності – не пізніше закінчення 1095 дня (2555 дня у разі проведення перевірки контрольованої операції), що настає за останнім днем граничного строку подання;

Б. Протягом 30 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку їх подання, а якщо такі документи були надані пізніше, - за днем їх фактичного подання;

В. У приміщенні органу ДПС і повинна бути передбачена у плані-графіку проведення планових документальних перевірок;

Г. За місцезнаходженням платника і повинна бути передбачена у плані-графіку проведення планових документальних перевірок.

6. Невійзна планова перевірка проводиться:

А. За місцезнаходженням платника і не передбачається планом-графіком проведення перевірок; здійснюється за наявності визначених ПКУ підстав;

Б. У приміщенні органу ДПС і не передбачається планом-графіком проведення перевірок; здійснюється за наявності визначених ПКУ підстав;

В. У приміщенні органу ДПС і повинна бути передбачена у плані-графіку проведення планових документальних перевірок;

Г. За місцезнаходженням платника і повинна бути передбачена у плані-графіку проведення планових документальних перевірок.

7. Невійзна позапланова перевірка проводиться:

А. За місцезнаходженням платника і не передбачається планом-графіком проведення перевірок; здійснюється за наявності визначених ПКУ підстав;

Б. У приміщенні органу ДПС і не передбачається планом-графіком проведення перевірок; здійснюється за наявності визначених ПКУ підстав;

В. У приміщенні органу ДПС і повинна бути передбачена у плані-графіку проведення планових документальних перевірок;

Г. За місцезнаходженням платника і повинна бути передбачена у плані-графіку проведення планових документальних перевірок.

8. Війзна планова перевірка проводиться:

А. За місцезнаходженням платника і не передбачається планом-графіком проведення перевірок; здійснюється за наявності визначених ПКУ підстав;

Б. У приміщенні органу ДПС і не передбачається планом-графіком проведення перевірок; здійснюється за наявності визначених ПКУ підстав;

В. У приміщенні органу ДПС і повинна бути передбачена у плані-графіку проведення планових документальних перевірок;

Г. За місцезнаходженням платника і повинна бути передбачена у плані-графіку проведення планових документальних перевірок.

9. Війзна позапланова перевірка проводиться:

А. За місцезнаходженням платника і не передбачається планом-графіком проведення перевірок; здійснюється за наявності визначених ПКУ підстав;

Б. У приміщенні органу ДПС і не передбачається планом-графіком проведення перевірок; здійснюється за наявності визначених ПКУ підстав;

В. У приміщенні органу ДПС і повинна бути передбачена у плані-графіку проведення планових документальних перевірок;

Г. Проводиться за місцезнаходженням платника і повинна бути передбачена у плані-графіку проведення планових документальних перевірок.

10. Фактична перевірка здійснюється у строк:

А. 30 календарних днів;

Б. 1095 календарних днів;

В. 10 робочих днів (з продовженням на 5 робочих днів);

Г. 30 робочих днів (з продовженням на 5 робочих днів)

Рекомендована література

1. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податковий менеджмент: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 164с.
2. Бечко П. К., Лиса Н. В. Податковий менеджмент: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2009. 288 с. URL: <http://surl.li/actye>.
3. Купчак М. Я., Саміло А. В. Податковий менеджмент. Навчальний посібник. Львів, 2020. 185 с. URL: <http://surl.li/actpq>
4. Непочатенко О.О., Бечко П. К., Мальований М.І., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Власюк С.А. Податковий менеджмент: навч. посіб. Підручник. Видання 2-е, перероб. і допов. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370 с.
5. Руснак Ю.І. Перевірки, що здійснюються податковими органами Державної фіскальної служби України. Види, порядок проведення, строки, оскарження : практичний посібник. К : Центр навчальної літератури, 2015. 248 с.
6. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755 у редакції від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
7. Бечко П.К., Власюк С.А., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Нагорна Ю.І. Камеральні податкові перевірки і методи їх проведення в умовах розвитку інформаційних технологій. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: УНУС, 2020. Вип. 98. Ч. 2: Економічні науки. С. 159–177. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/96/11.pdf>.
8. Бечко П.К., Лиса Н.В., Бечко В.П., Пташник С.А. Податковий контроль в умовах модифікації відносин податкових органів і платників податків. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: УНУС, 2021. Вип. 98. Ч. 2: Економічні науки. С. 143–153. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/98/98.2/13.pdf>
9. Васюк Ю. М. Податковий контроль в умовах реформ в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2015. № 3. С. 27–36. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/aplup_2015_3_6.pdf
10. Титова О. В. Про окремі аспекти здійснення податкового контролю. *Економіка та право*. Серія : Право. 2015. № 2. С. 69-73. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/есррр_2015_2_12.pdf
11. Вісник Державної податкової служби України. Офіційно про податки. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100016399-styagnennya-podatkovogo-borguvidpovidi-na-zapitannya-platnikiv-podatkiv>
12. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
13. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>
14. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
15. Journal of Tax Administration. URL: <http://jota.website/index.php/JoTA/index>

Тема 10. Контрольна робота податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Умови та порядок реєстрації платником ПДВ
2. Методика розрахунку податку на додану вартість
3. Звітність з податку на додану вартість.
4. Електронне адміністрування податку на додану вартість
5. Умови й особливості функціонування акцизного податку.

Завдання для самоконтролю

Ситуативні задачі

Задача 1. Підприємство, що перебуває на загальній системі оподаткування, у травні реалізувало товари на суму 550,0 тис. грн. (без ПДВ), в тому числі предметів культового призначення релігійним організаціям на суму 68,0 тис. грн. (без ПДВ). Для виробничих потреб підприємство придбало сировину на суму 380,0 тис. грн. (з ПДВ), в тому числі на виробництво предметів культового призначення на суму 69,0 тис. грн. (з ПДВ).

У Декларації, яка подана до контролюючого органу 21 червня, зазначена сума до сплати у розмірі 45,6 тис. грн.

Перевірити правильність проведених обрахунків і вчасність подання декларації. Застосувати, за необхідності, коригування та штрафні санкції й обґрунтувати їх.

Задача 2. Підприємство «АгроСила» зареєстроване платником ПДВ й оподатковується за спрощеною системою оподаткування. У серпні ним проведено такі операції:

- 1) отримано готівку розміром 15 тис. грн. на банківський рахунок за відвантаженою у липні продукцією;
- 2) поставлено товарів на загальну суму 135 тис. грн. в т.ч. зернових на суму 128 тис. грн.;
- 3) надало благодійну допомогу благодійним організаціям на суму 10 тис. грн.;
- 4) виплачено заробітну плату своїм працівникам на суму 25 тис. грн.;
- 5) отримано дивіденди на суму 5 тис. грн.;
- 6) отримано сировину і матеріали на суму 55 тис. грн. (без ПДВ).

Визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, обґрунтувати її. Вказати терміни подання декларації.

Задача 3. Підприємство відвантажило горілку покупцю в обсязі 150 л (40 % вміст спирту), контрактна вартість становить 15080 грн. без ПДВ. Ставка акцизу становить 105,8 грн. за 1 л. 100 % спирту.

Декларація з ПДВ до контролюючого органу було подано 15 травня, сума завищення податкового кредиту склала 1542,3 грн. По акцизному податку у Декларації визнано заниження податкового зобов'язання на 460,5 грн.

- 1) Визначити суму акцизного податку, яку має сплатити підприємство, контрактну вартість поставки з урахуванням непрямих податків та ціну 1 л горілки;
- 2) обґрунтувати, на якій системі оподаткування дане підприємство перебуває;
- 3) визначити суму штрафних санкцій і донарахувань.

Питання для самоперевірки

1. За яких умов особа може зареєструватися платником ПДВ добровільно?
2. Який порядок обов'язкової реєстрації платником ПДВ?
3. Назвіть, які функціонують ставки ПДВ.
4. Що є базою оподаткування ПДВ при реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)?
5. Назвіть періоди звітності з ПДВ для сільськогосподарських підприємств.
6. Охарактеризуйте процедуру електронного адміністрування ПДВ.
7. Назвіть методики розрахунку акцизного податку для палива, тютюну, вина.

Тематика доповідей

1. Основні напрями мінімізації сум податкового зобов'язання з податку на додану вартість.
2. Ухилення від сплати податків у сфері непрямого оподаткування: вплив на бюджет і напрями мінімізації.
3. Зарубіжний досвід податкового контролю у сфері непрямого оподаткування.

Тестові завдання

1. Обов'язковій реєстрації платником ПДВ підлягає:

А. Особа, у якої загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1 000 000 гривень (без урахування податку на додану вартість)

Б. Особа, у якої загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1 200 000 гривень (без урахування податку на додану вартість)

В. Особа, у якої загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1 000 000 гривень

Г. Особа, у якої загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 360 000 гривень (без ПДВ)

2. Вкажіть дату виникнення податкових зобов'язань з податку на додану вартість при реалізації товарів, робіт, послуг.

А. Дата надходження коштів на рахунок чи у касу продавця

Б. Дата, що припадає на податковий період, протягом якого відбулась будь-яка подія, що сталася раніше: або дата списання коштів з рахунку чи видача з каси продавця, або дата оприбуткування товарів, робіт, послуг

В. Дата, що припадає на податковий період, протягом якого відбулась будь-яка подія, що сталася раніше: або дата надходження коштів на рахунок чи у касу продавця, або дата відвантаження товарів, робіт, послуг

Г. Дата виписування рахунку-фактури

3. Вкажіть дату виникнення податкового кредиту з податку на додану вартість при придбанні товарів, робіт, послуг.

А. Дата надходження коштів на рахунок чи у касу продавця

Б. Дата, що припадає на податковий період, протягом якого відбулась будь-яка подія, що сталася раніше: або дата списання коштів з рахунку чи видача з каси продавця, або дата оприбуткування товарів, робіт, послуг

В. Дата, що припадає на податковий період, протягом якого відбулась будь-яка подія, що сталася раніше: або дата надходження коштів на рахунок чи у касу продавця, або дата відвантаження товарів, робіт, послуг

Г. Дата виписування рахунку-фактури

4. Базою оподаткування податком на додану вартість при реалізації товарів, послуг є:

А. Договірна вартість товарів, послуг

Б. Договірна вартість, але не нижче митної вартості, з урахуванням мита й акцизного податку

В. Договірна вартість товарів, послуг, але не нижче звичайної ціни

Г. Звичайна ціна товарів, послуг

5. Базою оподаткування податком на додану вартість при імпорті товарів є:

А. Договірна вартість товарів, послуг

Б. Договірна вартість, але не нижче митної вартості, з урахуванням мита й акцизного податку

В. Договірна вартість товарів, послуг, але не нижче звичайної ціни

Г. Звичайна ціна товарів, послуг

6. Виплата заробітної плати у грошовій формі оподатковується податком на додану вартість за ставкою:

А. 20 відсотків

Б. 7 відсотків

В. 0 відсотків

Г. Не є об'єктом оподаткування

7. Датою виписки податкової накладної є:

А. Подія, що сталася раніше: або дата відвантаження продукції, товарів, виконання робіт, надання послуг, або дата надходження коштів на поточний рахунок чи у касу продавця

Б. Дата відвантаження продукції, товарів, виконання робіт, надання послуг

В. Дата надходження коштів на поточний рахунок чи у касу продавця

Г. Подія, що сталася раніше: або дата відвантаження продукції, товарів, виконання робіт, надання послуг, або дата списання коштів з поточного рахунку чи видачі з каси продавця.

8. Вкажіть ставку податку на додану вартість, що застосовується для оподаткування операцій з експорту товарів, робіт, послуг

А. 20%

Б. 7%.

В. 0%.

Г. Експорт товарів, робіт, послуг звільнено від оподаткування.

9. Вкажіть ставку податку на додану вартість, що застосовується для оподаткування операцій з реалізації зернових культур:

А. 20%.

Б. 14%.

В. 0%.

Г. Звільнено від оподаткування.

10. Основна ставка податку на додану вартість становить...

А. 20%.

Б. 17%.

В. 0%

Г. 7%.

11. Підакцизними товарами є:

А. Тютюнові вироби, алкогольні напої, скраплений газ

Б. Алкогольні напої, тютюнові вироби, паливо, електрична енергія, транспортні засоби, скраплений газ

В. Алкогольні напої, нафтопродукти, транспортні засоби

Г. Алкогольні напої, нафтопродукти, тютюнові вироби, транспортні засоби, скраплений газ

12. Розрахунок сум акцизного податку щодо спирту етилового та інших спиртових дистилатів здійснюється за формулою:

А. $A=C \times K$

Б. $A=C \times K \times E$

В. $A=C \times O$

Г. $A=(M-A-P) \times C$

13. Розрахунок сум акцизного податку щодо палива здійснюється за формулою:

А. $A=C \times K$

Б. $A=C \times K \times E$

В. $A=C \times O$

Г. $A=(M-A-P) \times C$

14. Розрахунок сум акцизного податку щодо тютюнових виробів здійснюється за формулою:

А. $A=C \times K$

Б. $A=C \times K \times E$

В. $A=C \times O$, $O=(M-A-P) \times K$

Г. $A=(M-A-P) \times C$

15. Сільськогосподарські підприємства оподатковуються акцизним податком:

А. За замовчуванням.

Б. Якщо вони є виробниками підакцизних товарів (продукції).

В. Якщо вони реалізують підакцизні товари (продукцію.)

Г. Якщо вони здійснюють виробництво та/або реалізацію підакцизних товарів (продукції.)

Рекомендована література

1. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податковий менеджмент: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 164с.
2. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податки і податкова політика: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 161с.
3. Барабаш Л.В., Булах В.В. Причини та наслідки ухилення від сплати податків у сфері непрямого оподаткування. *Розвиток підприємництва в Україні: теорія, методологія та практика* / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2017. С. 98–105.
4. Бойко Л. І. Електронне адміністрування податку на додану вартість. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2015. № 1. С. 109-115. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vchnu_ekon_2015_1_22.pdf
5. Вісник Державної податкової служби України. Офіційно про податки. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100016399-styagnennya-podatkovogo-borguvidpovidi-na-zapitannya-platnikiv-podatki>
6. Державна казначейська служба України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>.
7. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>
8. Купчак М. Я., Саміло А. В. Податковий менеджмент. Навчальний посібник. Львів, 2020. 185 с. URL: <http://surl.li/actrq>
9. Матухно М. О. Система адміністрування ПДВ в Україні: стан та перспективи розвитку. *Науковий вісник Чернігівського державного інституту економіки і управління*. Серія 1 : Економіка. 2014. Вип. 3. С. 142-146. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/NvChdieu_2014_3_22.pdf
10. Непочатенко О.О., Бечко П. К., Мальований М.І., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Власюк С.А. Податковий менеджмент: навч. посіб. Підручник. Видання 2-е, перероб. і допов. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370 с.
11. Непочатенко О.О., Бечко П.К., Барабаш Л.В., Нагорна Ю.І. Податкове стимулювання сільськогосподарського виробництва в Україні. *Збірник наукових праць уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2020. Вип. 96. Ч. 2: Економічні науки. 204с. С. 5–20. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/96/1.pdf>.
12. Оксенюк О. І. Аналіз системи пільг з ПДВ та втрат бюджету. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. Сер. : Економічні науки. 2014. № 1. С. 157-162. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vzhdtu_ekon_2014_1_22.pdf
13. Очеретько Л. М., Горячківська Ю.С. Автоматичне бюджетне відшкодування ПДВ платникам з позитивною податковою історією по операціях з експорту товару. *Сталий розвиток економіки*. 2014. № 1. С. 227-234. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/sre_2014_1_32.pdf
14. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755 у редакції від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
15. Серебрянський Д. М. Ефективність пільг з ПДВ і податку на прибуток підприємств в Україні. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2014. № 1. С. 42–47. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VUbsNbU_2014_1_9.pdf
16. Фінанси України: науково-теоретичний, інформаційно-практичний журнал. URL: <https://finukr.org.ua/>
17. Journal of Tax Administration. URL: <http://jota.website/index.php/JoTA/index>

Тема 11. Контроль за правильністю нарахування та своєчасністю сплати в бюджет податку на прибуток

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Визначення бази оподаткування податком на прибуток і сум податкового зобов'язання.
2. Перевірка відображення в обліку результатів попередньої перевірки.
3. Особливості оподаткування сільськогосподарських виробників, сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів і кооперативних об'єднань сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Завдання для самоконтролю

Ситуативні задачі

На підстав даних по ТОВ «АгроДім» розрахувати суму податку на прибуток та податку на додану вартість до сплати в бюджет:

№ з/п	Зміст операції	Сума, грн
1.	Відвантажено ПФ «К-Трейд»:	474330
2.	Собівартість реалізованої продукції складає:	391357
3.	Реалізовано на експорт в Угорщину:	1286280
4.	Собівартість реалізованої продукції складає:	698187
5.	Реалізовані послуги зі зберігання зерна (кошти отримані на поточний рахунок в банку)	88100
6.	Собівартість реалізованих послуг	71340
7.	Реалізовано по бартеру ТОВ «Світоч-А» насіння багаторічних трав	125600
8.	Собівартість реалізованих багаторічних трав	72340
9.	Реалізовано СТОВ «Нива» мука пшенична 1 гатунку (кошти на поточний рахунок не надійшли)	
	- фактична собівартість	35210
	- виручка від реалізації	39500
10.	Реалізовано в Польщу фірма «Поль крес», дол.. США	120940
11.	Собівартість реалізованої продукції в Польщу, грн.	756860
	Курс іноземної валюти відносно національної на день перетину товаром митного кордону України	28,01
12.	Отримана валютна виручка на валютні рахунки	110940
	Курс іноземної валюти відносно національної на день отримання валютної виручки	28,11
13.	Реалізовано валюту через Уманське відділення ПАТ ПриватБанк, % до отриманої	45
14.	Курс іноземної валюти відносно національної на день складання декларації з оподаткування прибутку підприємства	28,21
15.	Реалізовано пов'язаній особі «МАРС-агро» гречка	
	- за фактичною собівартістю	52300
	- виручка від реалізації	54310
17.	Реалізовано складське приміщення(виручка за реалізований об'єкт надійшла на поточний рахунок)	
	- первісна вартість	1952100

	- ступінь зносу, %	30
	- оціночна вартість	1200100
18.	Видано зерно в рахунок оплати працівникам підприємства :	90760
19.	Собівартість реалізованої продукції	84745
20.	Відповідно до рішення ТОВ «АгроДім» ліквідовано приміщення хімскладу:	
	- первісна вартість	95200
	- ступінь зносу	14
21.	Реалізовані матеріали, отримані від ліквідації (розрахунки проведені через поточний рахунок)	
	- облікова вартість	15200
	- націнка, %	7
22.	Під час інвентаризації виявлена нестача комбікорму, кг (матеріально – відповідальна особа встановлена, нестача покрита)	4520
	- природній убуток, у відсотках	3,9
	- облікова ціна , грн. за 1 кг	1,02
	- рівень інфляції за період від придбання (виготовлення) комбікорму до виявлення нестачі, %	3,9
	- коефіцієнт, який застосовується при індексації нестачі, рази	1,082
23.	Надані послуги зі зберігання зерна (акт складено, на підставі якого підтверджено виконання робіт)	145200
24.	Собівартість послуг	101340
25.	Передано в оренду зерносушильну машину	340510
26.	Отримано від оренди за зерносушильну машину	18450
27.	Отримано від Уманського відділення ПАТ «ПриватБанк» за зберігання коштів на депозитних рахунках	18210
28.	Отримано від засновників безповоротну фінансову допомогу	250000
29.	У результаті пожежі знищено склад нафтопродуктів	
	- балансова вартість	560000
	- ступінь зносу, %	33
30.	Отримано страхове відшкодування від Уманського відділення СК «ТАС» за залишковою вартістю	422200
31.	Передано Уманській школі-інтернат добровільне пожертвування	25000
32.	Нарахувати амортизацію основних засобів, використовуючи прямолінійний метод вихідні дані для обчислення амортизації містяться у довідковій таблиці)	
	- первісна вартість : зерносушильного цеху (термін експлуатації 5 років)	9235000
	- складське приміщення(термін експлуатації 7 років)	652100
	- цех доочистки продукції(термін експлуатації 14 років)	352200
	- передавальні пристрої(термін експлуатації 8 років)	146500
	- машини та обладнання (термін експлуатації 3 роки)	652100
	- транспортні засоби (термін експлуатації 3 роки)	462100
	- інструменти, прилади, інвентар (меблі) (термін експлуатації 2 роки)	252300
	- інші основні засоби(термін експлуатації 11 років)	852300
	- легковий автомобіль (термін експлуатації 5 років)	54600
33.	Загальна вартість основних засобів на підприємстві складає	14856320
34.	За звітний період поліпшено у вигляді капітального ремонту зернотік, затрати з капітального ремонту складають:	

	- матеріали	160310
	- оплата праці	18440
	- нарахування на оплату праці	4012
	- освітлення	1240
	- опалення	3140

Довідкова таблиця

Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів і мінімально допустимих строків їх амортизації

Групи	Мінімально допустимі строки корисного використання, років
Група 1 – земельні ділянки	-
Група 2 – капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом	15
Група 3 - будівлі	20
Споруди	15
Передавальні пристрої	10
Групи 4 машини та обладнання	5
Група 5 Транспортні засоби	5
Група 6 Інструмент, прилади , інвентар, меблі	4
Група 7 тварини	6
Група 8 – багаторічні насадження	10
Група 9 – інші основні засоби	12

Питання для самоперевірки

1. Хто є платниками податку на прибуток підприємств з числа резидентів і нерезидентів?
2. Які результати попередніх перевірок відображаються в обліку?
3. Назвіть особливості оподаткування сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів і кооперативних об'єднань сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.
4. Як розраховують суму податку на прибуток до сплати виробники сільськогосподарської продукції?

Тематика доповідей

1. Напрями мінімізації ухилення від оподаткування податком на прибуток підприємств
2. Мінімізація податкових зобов'язань з податку на прибуток.
3. Зарубіжний досвід податкового менеджменту у сфері оподаткування прибутку підприємств.

Тестові завдання

1. Платниками податку на прибуток є:

- А. Суб'єкти господарювання – юридичні особи і фізичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і поза її межами
- Б. Фізичні і юридичні особи, на яких покладено обов'язок сплати податку
- В. Суб'єкти господарювання – юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і поза її межами

Г. Суб'єкти господарювання, що перебувають як на загальній, так і на спрощеній системі оподаткування

2. Не є платниками податку на прибуток:

А. Суб'єкти господарювання – фізичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і поза її межами

Б. Фізичні особи, на яких покладено обов'язок сплати податку

В. Суб'єкти господарювання – юридичні особи-резиденти, які провадять господарську діяльність поза межами України

Г. Суб'єкти господарювання, що перебувають на спрощеній системі оподаткування

3. Об'єктом оподаткування податком на прибуток є:

А. Різниця між доходами та витратами звітного періоду платника

Б. Сукупний місячний доходів платника

В. Прибуток із джерелом походження з України та за її межами

Г. Сукупний річний дохід платника

4. Основна ставка податку на прибуток становить:

А. 20%

Б. 18%

В. 3%

Г. 12%

5. Податок на дохід, визначений як об'єкт оподаткування:

А. Не враховується при обчисленні податку на прибуток підприємств

Б. Оподатковується окремо

В. Є частиною податку на прибуток

Г. Є складовою податку на доходи фізичних осіб

6. Платниками податку на прибуток підприємств є сільськогосподарські підприємства:

А. Дохід яких від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва за попередній податковий (звітний) рік перевищує 75 % загальної суми доходу

Б. Дохід яких від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва за попередній податковий (звітний) рік перевищує 80 % загальної суми доходу

В. Дохід яких від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва за попередній податковий (звітний) рік перевищує 50 % загальної суми доходу

Г. Дохід яких від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва за попередній податковий (звітний) рік перевищує 30 % загальної суми доходу

7. Податок на прибуток підприємств, що підлягає сплаті до бюджету, зменшується:

А. На суму нарахованого та сплаченого податку на доходи фізичних осіб

Б. На суму нарахованого та сплаченого податку на майно (в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки)

В. На суму нарахованого та сплаченого єдиного податку

Г. На суму нарахованого та сплаченого податку на майно (в частині земельного податку)

8. Згідно Податкового кодексу України виокремлюється ... груп основних засобів і необоротних активів:

А. 12

Б. 16

В. 4

Г. 6

9. Боргове зобов'язання – це:

А. Зобов'язання за будь-якими кредитами, позиками, депозитами, операціями РЕПО, зобов'язання за договорами фінансового лізингу та іншими запозиченнями незалежно від їх юридичного оформлення

Б. Зобов'язання за будь-якими кредитами, позиками, депозитами, операціями РЕПО, зобов'язання за договорами фінансового лізингу

В. Зобов'язання за будь-якими позиками, депозитами, операціями РЕПО, зобов'язання за договорами фінансового лізингу та іншими запозиченнями незалежно від їх юридичного оформлення

Г. Зобов'язання за будь-якими кредитами, позиками, операціями РЕПО, зобов'язання за договорами фінансового лізингу та іншими запозиченнями незалежно від їх юридичного оформлення

10. Під час перевірки резерву на відпустки працівників достовірність суми резерву розраховується:

А. Шляхом множення фонду оплати праці за період, що перевіряється, на середній процент відрахувань

Б. Шляхом множення фонду оплати праці за період, що перевіряється, на середній процент відрахувань й отриманий результат коригується на розмір військового збору та єдиного соціального внеску

В. Шляхом множення фонду оплати праці за період, що перевіряється, на середній процент відрахувань й отриманий результат коригується на розмір військового збору

Г. Шляхом множення фонду оплати праці за період, що перевіряється, на середній процент відрахувань й отриманий результат коригується на розмір єдиного соціального внеску

Рекомендована література

1. Journal of Tax Administration. URL: <http://jota.website/index.php/JoTA/index>
2. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податковий менеджмент: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 164с.
3. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податки і податкова політика: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 161с.
4. Бечко П. К., Лиса Н. В. Податковий менеджмент: навч. посіб. К.: Центр учбової літера тури, 2009. 288 с. URL: <http://surl.li/actye>.
5. Зайцев О. В. Податковий менеджмент : підручник. Суми : Сумський державний університет, 2017. 412 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/55671/1/Zaitsev_podatkovyi.pdf;jsessionid=CB3B5A9AA61666A260F49465DA412F7E
6. Коваль О. О. Поняття та система адміністрування податків та зборів в Україні. *Наше право*. 2015. № 1. С. 159.
7. Купчак М. Я., Саміло А. В. Податковий менеджмент. Навчальний посібник. Львів, 2020. 185 с. URL: <http://surl.li/actpq>
8. Непочатенко О.О., Бечко П. К., Мальований М.І., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Власюк С.А. Податковий менеджмент: навч. посіб. Підручник. Видання 2-е, перероб. і допов. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370 с.
9. Організація економічного співробітництва та розвитку. Податки. Податкове адміністрування. URL: <https://www.oecd.org/tax/administration/>.
10. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-1/tax-co-operation-and-control/general-overview/tax-administration-and-tax-compliance_en
11. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755 у редакції від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
12. Щодо особливостей уточнення податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість у разі застосування податкового компромісу// <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovyi-zmini-2/015/podatkoviy-kompromis>

Тема 12. Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Особливості визначення кола платників і бази оподаткування податком на доходи фізичних осіб.
2. Ключові критерії застосування податкової соціальної пільги.

Завдання для самоконтролю

Ситуативні задачі

Задача 1. Працівнику підприємства, для якого підприємство є основним місцем роботи і який надав подовжене посвідчення особи, віднесеної до 2 категорії постраждалих від Чорнобильської катастрофи, станом на 1 вересня звітного року нараховано заробітну плату у розмірі 6780 грн.

Необхідно розрахувати податок на доходи фізичних осіб, суму військового збору та єдиного соціального внеску, обґрунтувати надання податкової соціальної пільги.

Задача 2. Матері трьох дітей віком до 18 років, одна з яких є дитиною-інвалідом, за місцем надання пільги нарахована заробітна плата:

- у червні – у сумі 8200,0 грн.;
- у липні – у сумі 9500,0 грн.

Необхідно розрахувати податок на доходи фізичних осіб, суму військового збору та єдиного соціального внеску, надати податкову соціальну пільгу й обґрунтувати її застосування.

Питання для самоперевірки

1. За яких умов нерезидент є платником податку на доходи фізичних осіб в Україні?
2. Яким чином оподатковується податком на доходи фізичних осіб натуральна оплата праці?
3. У яких випадках платник має право на 200%-ву податкову соціальну пільгу?
4. Які види доходів входять до складу загального місячного оподаткованого доходу?
5. Які види доходів не входять до складу загального річного оподаткованого доходу?
6. Які ставки податку на доходи фізичних осіб застосовуються до фінансових доходів платника?
7. Які платники і в яких випадках мають право на податкову знижку з податку на доходи фізичних осіб?

Тематика доповідей

1. Проблеми податкового менеджменту у сфері оподаткування доходів фізичних осіб.
2. Вітчизняний досвід і зарубіжна практика: порівняльний аналіз податкового контролю у сфері оподаткування доходів фізичних осіб:

Тестові завдання

1. Об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб резидента є:

А. Загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання)

Б. Загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання); іноземні доходи - доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України

В. Загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання)

Г. Загальний річний оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання)

2. Базою оподаткування податком на доходи фізичних осіб є:

А. Загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання)

Б. Загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання); іноземні доходи - доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України

В. Будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню, нарахований (виплачений, наданий) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду

Г. Загальний річний оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання)

3. Базою оподаткування податком на доходи фізичних осіб для доходів, у вигляді заробітної плати, є:

А. Загальна сума заробітної плати

Б. Нарахована заробітна плата, зменшена на суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, та суму податкової соціальної пільги

В. Нарахована заробітна плата, зменшена на суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Г. Нарахована заробітна плата, зменшена на суму податкової соціальної пільги

4. До складу загального місячного оподаткованого доходу платника податку на доходи фізичних осіб включаються:

А. Доходи у вигляді заробітної плати, доходи від надання рухомого та нерухомого майна в оренду (суборенду); суми державної та соціальної допомоги

Б. Вартість безоплатного лікувально-профілактичного харчування, суми державної та соціальної допомоги, суми внесків на обов'язкове страхування

В. Доходи у вигляді заробітної плати, доходи від надання рухомого та нерухомого майна в оренду (суборенду); доходи від продажу об'єктів майнових і немайнових прав

Г. Доходи у вигляді заробітної плати, доходи від надання рухомого та нерухомого майна в оренду (суборенду); суми внесків на обов'язкове страхування

5. Не включаються до складу загального місячного оподаткованого доходу платника податку на доходи фізичних осіб:

А. Вартість безоплатного лікувально-профілактичного харчування, суми державної та соціальної допомоги, суми внесків на обов'язкове страхування, доходи від надання рухомого та нерухомого майна в оренду (суборенду)

Б. Вартість безоплатного лікувально-профілактичного харчування, суми державної та соціальної допомоги, суми внесків на обов'язкове страхування

В. Вартість безоплатного лікувально-профілактичного харчування, суми державної та соціальної допомоги, доходи від продажу об'єктів майнових і немайнових прав

Г. Доходи у вигляді заробітної плати, доходи від надання рухомого та нерухомого майна в оренду (суборенду); суми внесків на обов'язкове страхування

6. До податкової знижки з податку на доходи фізичних осіб включаються:

А. Фактично здійснені протягом звітного податкового року платником податку витрати, підтверджені відповідними платіжними та розрахунковими документами

Б. Фактично здійснені протягом звітного податкового року платником податку витрати

В. Здійснені протягом звітного податкового року платником податку витрати

Г. Фактично здійснені протягом звітного податкового року платником податку витрати, зазначені у Декларації про доходи

7. Право на податкову знижку мають:

А. Усі платники податку

Б. Виключно нерезиденти

В. Виключно резиденти

Г. Виключно податкові агенти

8. Основна ставка податку на доходи фізичних осіб становить:

А. 15%

Б. 20%

В. 18%

Г. 16%

9. Податок на доходи фізичних осіб сплачується до бюджету:

А. Протягом 20 днів, наступних за останнім днем звітного місяця

Б. На наступний день після виплати доходу

В. Під час виплати доходу єдиним платіжним документом

Г. За 1 день до виплати доходу

10. 100%-й розмір податкової соціальної пільги з податку на доходи фізичних осіб дорівнює:

А. Мінімальній заробітній платі

Б. Прожитковому мінімуму

В. Неоподаткованому мінімуму

Г. 50% прожиткового мінімуму

11. Право на податкову соціальну пільгу мають особи, у яких:

А. Дохід, нарахований протягом звітного податкового місяця як заробітна плата та інші прирівняні до неї виплати не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень

Б. Дохід, нарахований протягом звітного податкового місяця як заробітна плата не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень

В. Дохід, нарахований протягом звітного податкового місяця, не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень

Г. Дохід, нарахований протягом звітного податкового місяця як заробітна плата та інші прирівняні до неї виплати не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,5 та округленого до найближчих 10 гривень

12. Податкова соціальна пільга з податку на доходи фізичних осіб застосовується:

- А. Щомісяця, до всіх видів доходів платника.
- Б. До нарахованого платнику податку місячного доходу у вигляді заробітної плати тільки за одним місцем його нарахування (виплати).
- В. До нарахованого платнику податку місячного доходу у вигляді заробітної плати за всіма місцями його працевлаштування.
- Г. До нарахованого платнику податку місячного доходу у вигляді заробітної плати та до отриманих ним за рік суми пасивних доходів.

13. Декларація про майновий стан і доходи з податку на доходи фізичних осіб подається фізичними особами:

- А. До 25 травня року, що настає за звітним.
- Б. До 1 травня року, що настає за звітним.
- В. До 30 січня року, що настає за звітним.
- Г. Протягом 50 днів, наступних за останнім днем звітного періоду.

14. Під час перевірки правильності нарахування податку на доходи фізичних осіб увага звертається на:

А. Достовірність об'єкта оподаткування, правильність зменшення оподатковуваного доходу на суми, що не підлягають оподаткуванню, а також на повноту включення до об'єкта всіх оподатковуваних виплат як у грошовій, так і в натуральній формах.

Б. Правильність зменшення оподатковуваного доходу на суми, що не підлягають оподаткуванню.

В. Повноту включення до об'єкта всіх оподатковуваних виплат як у грошовій, так і в натуральній формах.

Г. Достовірність об'єкта оподаткування, правильність зменшення оподатковуваного доходу, на повноту включення до об'єкта всіх оподатковуваних виплат у грошовій формі.

15. Контроль у сфері оподаткування доходів громадян, отриманих за місцем основної роботи і за сумісництвом або за договором підряду, здійснюється:

- А. На кожному з підприємств окремо.
- Б. Відповідно до виписок банку.
- В. Безпосередньо в податковому органі.
- Г. Не проводиться.

Рекомендована література

1. Барабаш Л.В. Контроль за сплатою ЄСВ в Україні. *Соціально-економічні аспекти розвитку національної економіки в умовах перманентних кризових явищ* / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань : ВПЦ «Візаві», 2015. 424 с.

2. Барабаш Л.В. Критерії розробки ефективної моделі механізму оподаткування доходів фізичних осіб. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: УНУС, 2015. Вип. 87. Ч. 2: Економіка. С. 35–44.

3. Барабаш Л.В. Особливості удосконалення механізму оподаткування доходів фізичних осіб. *Банківська система України в умовах глобалізації фінансових ринків*: зб. тез XVII Міжнар. наук.-практ. конфер., (Черкаси, 18–19 жовтня 2012 р.). Черкаси : ЧІБС УБС НБУ, 2012. С. 211–214.

4. Барабаш Л.В. Сутність та особливості реалізації механізму податкового регулювання. *Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин: 2017 рік*: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції, 25–26 травня 2017 р. Умань: Видавець «Сочінський», 2017. С. 8–10.

5. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податковий менеджмент: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 164с.

6. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податки і податкова політика: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 161с.
7. Барабаш Л.В., Цвілюк Р.М. Соціальне спрямування податкового регулювання в Україні. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: УНУС, 2016. Вип. 88. Ч. 2: Економічні науки. С. 125–134.
8. Бечко П.К., Барабаш Л.В., Лиса Н.В. Податкові пільги як інструмент реалізації концепції справедливості в оподаткуванні. *Modern Economics*. 2019. № 13(2019). С. 18–24.
9. Непочатенко О.О., Бечко П. К., Мальований М.І., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Власюк С.А. Податковий менеджмент: навч. посіб. Підручник. Видання 2-е, перероб. і допов. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370 с.
10. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755 у редакції від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
11. Худолій Л.М., Барабаш Л.В. Вдосконалення механізму оподаткування доходів фізичних осіб з метою їх детінізації. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол. : О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань, 2012. Вип. 81. Ч. 2 : Економіка. С. 416–427.
12. Худолій Л.М., Барабаш Л.В. Особливості функціонування механізму оподаткування доходів фізичних осіб. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол. : А.Ф. Головчук (відп. ред.) та ін. Умань, 2012. Вип. 77. Ч. 2 : Економіка. С. 229–238.
13. Худолій Л.М., Барабаш Л.В. Механізм оподаткування доходів фізичних осіб [Монографія] / Л.М. Худолій, Л.В. Барабаш. Умань: Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, 2015. 228 с.

Тема 13. Контроль за правильністю справляння єдиного податку, ресурсних, майнових та інших обов'язкових платежів

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Умови та особливості функціонування єдиного податку в Україні.
2. Ключові особливості функціонування місцевих податків і зборів.
3. Організація функціонування ресурсних платежів.

Завдання для самоконтролю

Ситуативні задачі

Задача 1. Річний обсяг доходу суб'єкта підприємницької діяльності Гнатенко Ю.М., який є власником кафе «Територія А», становить 5500000 грн. При цьому він використовує працю 8 найманих робітників.

Вказати групу платника єдиного податку, визначити суму податку до сплати в бюджет і засвідчити, чи присутні у даному випадку податкові правопорушення та які.

Задача 2. ФГ «Гранд-агро» є платником єдиного податку 4 групи та має наступні показники діяльності:

Показник	Вихідні дані
Загальний обсяг реалізованої продукції, тис грн	175,6
у т.ч. продукції сільськогосподарського виробництва, тис грн	149,3
Загальна площа земельних угідь, га	250
В т.ч. рілля, га	180
Грошова оцінка 1 га ріллі, грн	65000
Сіножаті, га	50
Грошова оцінка 1га сіножатей, грн	54000
Багаторічні насадження, га	20
Грошова оцінка 1 га багаторічних насаджень, грн	51000

Обґрунтувати групу платника єдиного податку, визначити суму єдиного податку до сплати в бюджет.

Задача 3. Савалюк В.В. володіє квартирою, площа якої становить 65 м², будинком, площею 80 м², та дачею, площею 45 м². Декларації про доходи платником було вказано на наявність у власності лише квартири та будинку.

Визначити суму нарахованого податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, надати пояснення щодо отриманих сум і зазначити вид податкового правопорушення, суму штрафних санкцій і вид відповідальності.

Питання для самоперевірки

1. Які умови перебування платників єдиного податку в межах 4 групи?

2. Які види діяльності неприпустимі для застосування спрощеної системи оподаткування?
3. Які фінансові обмеження існують для 1–3 груп платників єдиного податку?
4. Які пільги існують при оподаткуванні нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки?
5. Які існують податкові пільги по сплаті земельного податку?
6. Які умови функціонування місцевих зборів?
7. Що є об'єктом оподаткування екологічним податком?

Тематика доповідей

1. Ухилення від оподаткування у системі спрощеного оподаткування.
2. Напрями оптимізації податкового контролю у майновому оподаткуванні.
3. Гармонізація функціонування ресурсних платежів із нормами європейського податкового законодавства.

Тестові завдання

- 1. Для платників єдиного податку I групи річний обсяг доходу:**
  - А. Не повинен перевищувати 1 000 000 грн
  - Б. Не повинен перевищувати 500 000 грн
  - В. Не повинен перевищувати 1 500 000 грн
  - Г. Не повинен перевищувати 20 000 000 грн
- 2. Для платників єдиного податку II групи річний обсяг доходу:**
  - А. Не повинен перевищувати 300 000 грн
  - Б. Не повинен перевищувати 5 000 000 грн
  - В. Не повинен перевищувати 1 500 000 грн
  - Г. Не повинен перевищувати 20 000 000 грн
- 3. Для платників єдиного податку III групи річний обсяг доходу:**
  - А. Не повинен перевищувати 300 000 грн
  - Б. Не повинен перевищувати 500 000 грн
  - В. Не повинен перевищувати 7 500 000 грн
  - Г. Не повинен перевищувати 7 000 000 грн
- 4. Платниками єдиного податку IV групи можуть стати:**
  - А. Сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товарного виробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 55%
  - Б. Сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товарного виробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75%
  - В. Фізичні особи, у яких частка сільськогосподарського товарного виробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75%
  - Г. Юридичні особи, у яких частка сільськогосподарського товарного виробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 85%
- 5. Для платників єдиного податку III групи, які одночасно є платниками ПДВ, ставка єдиного податку становить:**
  - А. 20 % мінімальної заробітної плати
  - Б. 10% мінімальної заробітної плати
  - В. 3% від доходу
  - Г. 5% від доходу
- 6. Ставки єдиного податку для платників єдиного податку IV групи по ріллі, сіножатях, пасовищах становить:**

А. 0,27% нормативної оцінки 1 га сільськогосподарських угідь з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного за станом на 1 січня базового податкового (звітного) року

Б. 0,95% нормативної оцінки 1 га сільськогосподарських угідь з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного за станом на 1 січня базового податкового (звітного) року

В. 0,49% нормативної оцінки 1 га сільськогосподарських угідь з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного за станом на 1 січня базового податкового (звітного) року

Г. 2,43% нормативної оцінки 1 га сільськогосподарських угідь з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного за станом на 1 січня базового податкового (звітного) року

7. Сплата сум єдиного податку платниками IV групи здійснюється:

А. I, II квартал – 30%, III квартал – 50%, IV квартал – 20%

Б. I, II квартал – по 10%, III квартал – 50%, IV квартал – 30%

В. I, II квартал – 40%, III квартал – 50%, IV квартал – 10%

Г. I, II квартал – 50%, III квартал – 30%, IV квартал – 20%

8. Платники єдиного податку I – III груп повинні здійснювати розрахунки:

А. Виключно у готівковій формі

Б. Виключно у безготівковій формі

В. Виключно у грошовій (готівковій і безготівковій) формі

Г. У грошовій формі та по бартеру

9. Якщо під час провадження господарської діяльності платником екологічного податку здійснюються різні види забруднення, то він:

А. Зобов'язаний визначити суму податку окремо за кожним видом забруднення

Б. Подає єдиний розрахунок

В. Обчислює суму екологічного податку до сплати у загальному

Г. Застосовує підвищені ставки екологічного податку

10. Базою оподаткування земельним податком є:

А. Ринкова грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації

Б. Нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації

В. Нормативна грошова оцінка земельних ділянок

Г. Договірна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації

11. Пільга зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки щодо квартир складає:

А. 120 м²

Б. 80 м²

В. 100 м²

Г. 60 м²

12. Звільняються від обкладання земельним податком для ведення особистого селянського господарства фізичними особами земельні ділянки розміром:

А. Не більше 3 га

Б. Не більше 5 га

В. Не більше 0,5 га

Г. Не більше 2 га

13. Податкове зобов'язання з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачується платниками – фізичними особами:

А. Авансовими внесками щокварталу до 30 числа місяця, що настає за звітним кварталом, які відображаються в річній податковій декларації

Б. Авансовими внесками щорічно до 30 числа місяця, що настає за звітним роком, які відображаються в річній податковій декларації

В. Протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення

Г. Протягом 10 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення

14. Об'єктом оподаткування транспортним податком є:

А. Легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 750 розмірів мінімальної заробітної плати

Б. Легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше десяти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 750 розмірів мінімальної заробітної плати

В. Легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 150 розмірів мінімальної заробітної плати

Г. Легкові та вантажні автомобілі, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 750 розмірів мінімальної заробітної плати

15. Ставка туристичного збору становить:

А. Від 0,9% до 2% від вартості всього періоду проживання (ночівлі) у житлових приміщеннях сфери обслуговування

Б. 5% від вартості всього періоду проживання (ночівлі) у житлових приміщеннях сфери обслуговування

В. Від 0,5% до 1% від вартості всього періоду проживання (ночівлі) у житлових приміщеннях сфери обслуговування

Г. Від 0,5% до 1% вартості всього періоду проживання (ночівлі) у житлових приміщеннях сфери обслуговування та об'єктах житлової нерухомості

Рекомендована література

1. Барабаш Л.В. Екологічне оподаткування в Україні: сучасні аспекти функціонування та перспективи вдосконалення. *Гармонізація фінансово-економічного середовища України в комунікативному просторі* : монографія / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2021. 523 с. (С. 6–35)

2. Барабаш Л.В. Економічна сутність та особливості функціонування податку на майно в Україні. The 3 th International scientific and practical conference “*MAN AND ENVIRONMENT, TRENDS AND PROSPECTS*” (February 10-11, 2020) SH SCW “NEW ROUTE” Токуо, Япон 2020. 411 р. (Р. 31–36).

3. Барабаш Л.В. Контроль за сплатою ЄСВ в Україні. *Соціально-економічні аспекти розвитку національної економіки в умовах перманентних кризових явищ* / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань : ВПЦ «Візаві», 2015. 424 с.

4. Барабаш Л.В. Особливості адміністрування податку на майно в Україні. *Забезпечення сталого економічного розвитку національного господарства: теорія, методологія та практика* / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2020. 272 с. (С. 135–142)

5. Барабаш Л.В. Особливості формування ресурсної бази місцевих бюджетів в Україні на сучасному етапі. *Теоретичні, методичні та практичні аспекти сталого розвитку економіки України* / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2020. 224 с. (С. 65–72).

6. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податковий менеджмент: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 164с.

7. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податки і податкова політика: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 161с.

8. Барабаш Л.В., Іздерська І.В. Вектори податкового стимулювання розвитку підприємницької діяльності в Україні. *Гармонійний розвиток економіки України в умовах*

трансформаційних перетворень : монографія / під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2021. 119 с. (С. 33–39)

9. Бечко П.К., Барабаш Л.В., Лиса Н.В. Податкові пільги як інструмент реалізації концепції справедливості в оподаткуванні. *Modern Economics*. 2019. № 13(2019). С. 18–24.

10. Бечко П.К., Лиса Н.В., Бечко В.П., Пташник С.А. Податковий контроль в умовах модифікації відносин податкових органів і платників податків. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: УНУС, 2021. Вип. 98. Ч. 2: Економічні науки. С. 143–153. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/98/98.2/13.pdf>

11. Непочатенко О.О., Бечко П. К., Мальований М.І., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Власюк С.А. Податковий менеджмент: навч. посіб. Підручник. Видання 2-е, перероб. і допов. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370 с.

12. Непочатенко О.О., Бечко П.К., Барабаш Л.В., Нагорна Ю.І. Податкове стимулювання сільськогосподарського виробництва в Україні. *Збірник наукових праць уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2020. Вип. 96. Ч. 2: Економічні науки. 204с. С. 5–20. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/96/1.pdf>

13. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755 у редакції від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

14. Синчак В. П. Ставки єдиного податку як елементи спрощеної системи оподаткування в податковому регулюванні розвитку малого підприємництва України. *Наука й економіка*. 2015. Вип. 1. С. 90-98. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nie_2015_1_18.pdf

Тема 14. Митний контроль

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Призначення й особливості функціонування мита.
2. Методика розрахунку митних платежів.

Завдання для самоконтролю

Ситуативні задачі

Задача 1. На митну територію України ввезено транспортний засіб – легковий автомобіль з двигуном внутрішнього згоряння з запаленням від іскри, кривошипно-шатунним механізмом, робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 1200 см³ з терміном експлуатації 6 років. Вартість автомобіля – 3200 дол США.

Станом на 15.08.2021 р. НБУ встановлено курс гривні відносно дол:

100дол США – 2760,5 грн;

100 євро – 3088,2 грн.

Визначити суму митних платежів.

Питання для самоперевірки

1. Які є види мита?
2. Як розраховується митна вартість?
3. Документи, необхідні для здійснення митного контролю.

Тематика доповідей

1. Гармонізація функціонування вітчизняних митних платежів з законодавством Європейського Союзу
2. Актуальні проблеми функціонування митних платежів.
- 3.

Тестові завдання

1. Антидемпінгове мито застосовується у випадку:

А. Ввезення на МТУ товарів для виробництва, переробки, продажу, транспортування, експорту, споживання, відносно яких надавалася субсидія

Б. Вивезення за межі МТУ товарів за ціною, нижчою за ціну подібних чи аналогічних товарів

В. Ввезення на територію України товарів у обсягах (чи за таких умов), які завдають (чи можуть завдати) шкоди вітчизняному товаровиробнику

Г. Застосування плати за використання об'єктів інтелектуальної власності, що належить до даних товарів та інших предметів і яка повинна бути оплачена імпортером (експортером) прямо чи побічно як умова їх ввезення (вивезення)

2. Компенсаційне мито застосовується у випадку:

А. Ввезення на МТУ товарів для виробництва, переробки, продажу, транспортування, експорту, споживання, відносно яких надавалася субсидія

Б. Вивезення за межі МТУ товарів за ціною, нижчою за ціну подібних чи аналогічних товарів

В. Ввезення на територію України товарів у обсягах (чи за таких умов), які завдають (чи можуть завдати) шкоди вітчизняному товаровиробнику

Г. Застосування плати за використання об'єктів інтелектуальної власності, що належить до даних товарів та інших предметів і яка повинна бути оплачена імпортером (експортером) прямо чи побічно як умова їх ввезення (вивезення)

3. Ввізне мито:

А. Нараховується на товари та інші предмети при їх вивезенні за межі митної території України

Б. Встановлюється на товари та предмети на строк не більше 4-х місяців з моменту встановлення

В. Нараховується на товари та інші предмети при їх ввезенні на митну територію України

Г. Застосовується як плата за використання об'єктів інтелектуальної власності, що належить до даних товарів та інших предметів і яка повинна бути оплачена імпортером (експортером) прямо чи побічно як умова їх ввезення (вивезення)

4. Вивізне мито:

А. Нараховується на товари та інші предмети при їх вивезенні за межі митної території України

Б. Встановлюється на товари та предмети на строк не більше 4-х місяців з моменту встановлення

В. Нараховується на товари та інші предмети при їх ввезенні на митну територію України

Г. Застосовується як плата за використання об'єктів інтелектуальної власності, що належить до даних товарів та інших предметів і яка повинна бути оплачена імпортером (експортером) прямо чи побічно як умова їх ввезення (вивезення)

5. Сезонне мито:

А. Нараховується на товари та інші предмети при їх вивезенні за межі митної території України

Б. Встановлюється на товари та предмети на строк не більше 4-х місяців з моменту встановлення

В. Нараховується на товари та інші предмети при їх ввезенні на митну територію України

Г. Застосовується як плата за використання об'єктів інтелектуальної власності, що належить до даних товарів та інших предметів і яка повинна бути оплачена імпортером (експортером) прямо чи побічно як умова їх ввезення (вивезення)

6. Допускається безмитне ввезення та вивезення або пільгове обкладення митом:

А. Товарів, які ввозяться у спеціальні митні зони на території України для кінцевого споживання в цих зонах

Б. Товарів за ціною, нижчою за ціну подібних чи аналогічних товарів

В. Товарів для виробництва, переробки, продажу, транспортування, експорту, споживання, відносно яких надавалася субсидія

Г. Товарів у обсягах (чи за таких умов), які завдають (чи можуть завдати) шкоди вітчизняному товаровиробнику

7. Перевіріці під час митного контролю підлягає:

А. Достовірність митної вартості, зазначеної у вантажній митній декларації

Б. Наявність товару відповідно до жданих супроводжуючих документів

В. Податкові зобов'язання платника

Г. Вчасність перетину товаром митного кордону

8. Одне з головних завдань митних органів при здійсненні контролю за правильністю нарахування мита:

А. Вчасність перетину товаром митного кордону

Б. Наявність товару відповідно до жданих супроводжуючих документів

В. Достовірність митної вартості, зазначеної у вантажній митній декларації

Г. Визначення тарифної позиції, якій відповідає товар або предмет, що перетинає митний кордон.

Рекомендована література

1. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податковий менеджмент: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 164с.
2. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податки і податкова політика: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 161с.
3. Барабаш Л.В., Булах В.В. Причини та наслідки ухилення від сплати податків у сфері
4. Бечко П. К., Лиса Н. В. Податковий менеджмент: навч. посіб. К.: Центр учбової літера тури, 2009. 288 с. URL: <http://surl.li/actye>.
5. Бюджетний кодекс України: закон України № 2456 у редакції від 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
6. Вісник Державної податкової служби України. Офіційно про податки. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100016399-styagnennya-podatkovogo-borguvidpovidi-na-zapitannya-platnikiv-podatki>
7. Державна казначейська служба України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>.
8. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>
9. Зайцев О. В. Податковий менеджмент : підручник. Суми : Сумський державний університет, 2017. 412 с. URL: [https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/55671/1/Zaitsev_podatkovi.pdf;jsessionid=CB3B5A9AA61666A260F49465DA412F7E](https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/55671/1/Zaitsev_podatkovi.pdf;jsessionid=CB3B5A9AA61666A260F49465DA412F7E)
10. Збірник наукових праць Уманського НУС. Економіка. URL: <https://journal.udau.edu.ua/rubriki-zhurnalu/ekonomka.html>
11. Купчак М. Я., Саміло А. В. Податковий менеджмент. Навчальний посібник. Львів, 2020. 185 с. URL: <http://surl.li/actpq>
12. Непочатенко О.О., Бечко П. К., Мальований М.І., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Власюк С.А. Податковий менеджмент: навч. посіб. Підручник. Видання 2-е, перероб. і допов. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370 с.
13. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-1/tax-co-operation-and-control/general-overview/tax-administration-and-tax-compliance_en
14. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755 у редакції від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
15. Bechko P. K., Bondarenko N. V., Vlasyuk S. A., Barabash L.V., Hmyria V. P. Influence of Taxes on Stimulation of Investment Activity. *Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан*. Вып. 5. Сентябрь-октябрь 2019. С. 143–151.
16. Journal of Tax Administration. URL: <http://jota.website/index.php/JoTA/index>

Тема 15. Податковий менеджмент на підприємствах аграрної сфери

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Види й етапи податкового планування на підприємствах аграрної сфери.

Завдання для самоконтролю

Ситуативні задачі

Задача 1. У 2020 р. у ТОВ «Агросила» було створено відділ податкового планування. Оцінити ефективність впровадженої ним податкової політики. Зробити відповідні висновки.

Показник	2019	2020
Загальна сума сплачених податків (зборів), тис грн	221,8	164,7
Сума сплачених податків (зборів), що зменшують фінансовий результат до оподаткування, тис грн	48,3	36,9
Обсяг реалізованої продукції (без ПДВ), тис грн	24623,7	26559,1
Витрати на утримання служби податкового планування, тис грн		32,9
Абсолютне зменшення податкових платежів		
Відносне зменшення податкових платежів		
Коефіцієнт ефективності податкового планування		
Ефективність діяльності служби податкового планування		

Розрахунки провести за методикою, наведеною в джерелі [1], С. 32–33.

Питання для самоперевірки

1. За рахунок яких складових здійснюють пошук можливостей зменшення бази оподаткування підприємства?
2. Що здійснюють на 4 етапі податкового планування на підприємстві?
3. За допомогою яких показників здійснюють оцінювання ефективності розробленої податкової політики підприємства?

Тематика доповідей

1. Роль корпоративного планування в оптимізації діяльності сільськогосподарських підприємств.
2. Бюджетування податків і платежів як базис оптимізації системи управління підприємством.
3. Місце бюджетування у системі податкового ризик-менеджменту підприємства.

Тестові завдання

1. Функція регулювання у податковому плануванні підприємства полягає у:
  - А. Здійсненні заходів, спрямованих на мінімізацію чи оптимізацію податкових платежів суб'єкта господарювання та на зниження податкового навантаження на підприємство з урахуванням та пошуком необхідних можливостей для забезпечення підготовки і реалізації концепції податкового планування суб'єкта господарювання.
  - Б. Стимулюванні працівників, задіяних в оптимізації податкових платежів.
  - В. Здійсненні внутрішнього контролю за діяльністю у сфері оподаткування.
  - Г. Внесенні коректив у систему оподаткування підприємства та провадження його податкової діяльності

2. Функція контролю у податковому плануванні підприємства полягає у:

А. Здійсненні заходів, спрямованих на мінімізацію чи оптимізацію податкових платежів суб'єкта господарювання та на зниження податкового навантаження на підприємство з урахуванням та пошуком необхідних можливостей для забезпечення підготовки і реалізації концепції податкового планування суб'єкта господарювання.

Б. Стимулюванні працівників, задіяних в оптимізації податкових платежів.

В. Здійсненні внутрішнього контролю за діяльністю у сфері оподаткування.

Г. Внесенні коректив у систему оподаткування підприємства та провадження його податкової діяльності

3. Функція планування у податковому плануванні підприємства полягає у:

А. Здійсненні заходів, спрямованих на мінімізацію чи оптимізацію податкових платежів суб'єкта господарювання та на зниження податкового навантаження на підприємство з урахуванням та пошуком необхідних можливостей для забезпечення підготовки і реалізації концепції податкового планування суб'єкта господарювання.

Б. Стимулюванні працівників, задіяних в оптимізації податкових платежів.

В. Здійсненні внутрішнього контролю за діяльністю у сфері оподаткування.

Г. Внесенні коректив у систему оподаткування підприємства та провадження його податкової діяльності

4. До типових правопорушень, що зумовлюють ухилення від сплати податків, відносяться:

А. Порушення системи гарантій виконання обов'язків платника податків і порушення обов'язків зі сплати податків.

Б. Порушення обов'язків зі сплати податків.

В. Порушення системи гарантій виконання обов'язків платника податків, порушення обов'язків зі сплати податків, облікові порушення та порушення контрольної функції податкових органів.

Г. Порушення системи гарантій виконання обов'язків платника податків, порушення обов'язків зі сплати податків, облікові порушення, відсутність ведення технологічних карт податкового планування та порушення контрольної функції податкових органів.

5. На 3 етапі податкового планування на підприємстві здійснюється:

А. Виявлення напрямків діяльності, які дозволяють мінімізувати податкові платежі за рахунок різних ставок оподаткування.

Б. Пошук можливостей зменшення бази оподаткування діяльності підприємства завдяки використанню прямих податкових пільг.

В. Урахування непрямих податкових пільг.

Г. Урахування регіональних особливостей диверсифікації діяльності підприємства.

6. На 4 етапі податкового планування на підприємстві здійснюється:

А. Виявлення напрямків діяльності, які дозволяють мінімізувати податкові платежі за рахунок різних ставок оподаткування.

Б. Пошук можливостей зменшення бази оподаткування діяльності підприємства завдяки використанню прямих податкових пільг.

В. Урахування непрямих податкових пільг.

Г. Урахування регіональних особливостей диверсифікації діяльності підприємства.

7. Під час етапу оптимізації податкового планування підприємства проводиться:

А. Реалізація процедур контролю податкових декларацій підприємства.

Б. Організація і координація діяльності всіх підрозділів, відповідальних за формування об'єктів оподаткування.

В. Мотивація роботи персоналу фінансової (облікової) служби, а також інших підрозділів, пов'язаних із формуванням об'єктів оподаткування та розрахунком податків і зборів, з метою забезпечення ефективного податкового обліку і звітності.

Г. Розробка інформаційної моделі податкового обліку (формування графіку документообігу, робочого плану рахунків, визначення форм та методики заповнення

відповідних облікових реєстрів, розробка процедур щодо формування податкових декларацій).

8. Під час етапу виконання податкового планування підприємства проводиться:

А. Реалізація процедур контролю податкових декларацій підприємства.

Б. Організація і координація діяльності всіх підрозділів, відповідальних за формування об'єктів оподаткування.

В. Мотивація роботи персоналу фінансової (облікової) служби, а також інших підрозділів, пов'язаних із формуванням об'єктів оподаткування та розрахунком податків і зборів, з метою забезпечення ефективного податкового обліку і звітності.

Г. Розробка інформаційної моделі податкового обліку (формування графіку документообігу, робочого плану рахунків, визначення форм та методики заповнення відповідних облікових реєстрів, розробка процедур щодо формування податкових декларацій).

9. Під час етапу прогнозування планування податкового планування підприємства проводиться:

А. Реалізація процедур контролю податкових декларацій підприємства.

Б. Організація і координація діяльності всіх підрозділів, відповідальних за формування об'єктів оподаткування.

В. Мотивація роботи персоналу фінансової (облікової) служби, а також інших підрозділів, пов'язаних із формуванням об'єктів оподаткування та розрахунком податків і зборів, з метою забезпечення ефективного податкового обліку і звітності.

Г. Розробка інформаційної моделі податкового обліку (формування графіку документообігу, робочого плану рахунків, визначення форм та методики заповнення відповідних облікових реєстрів, розробка процедур щодо формування податкових декларацій).

10. Результатом бюджетування податків на підприємстві є:

А. Реалізація процедур заповнення податкових декларацій підприємства.

Б. Організація і координація діяльності всіх підрозділів, відповідальних за формування об'єктів оподаткування.

В. Податковий платіжний календар..

Г. Алгоритм плати найбільших податків.

Рекомендована література

1. Адамик О.В. Податкове планування: Навчальний посібник. Тернопіль: ТАНГ, 2005. 99 с.
2. Голяш І.Д., Романів С.Р., Черешнюк О.М. Податкове планування підприємства як засіб запобігання правопорушенням. Інфраструктура ринку. 2018. № 18. С.309 – 312. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/18_2018_ukr/52.pdf
3. Непочатенко О.О., Бечко П. К., Мальований М.І., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Власюк С.А. Податковий менеджмент: навч. посіб. Підручник. Видання 2-е, перероб. і допов. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370 с.
4. Осадча О.О. Податкове планування та податкова оптимізація в системі управління підприємством. Наукові записки Національного університету «Острозька академія», серія «Економіка», № 14(42), вересень, 2019 р. С. 125–130.

4. ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Виконання СРС передбачає пропозицію застосування творчих підходів до засвоєння теоретичного матеріалу. До таких відносяться:

- 1) Підготовка та презентація міні-лекції з проблемних питань;
- 2) Складання фінансового кросворду;
- 3) Складання тестових завдань;
- 4) Написання статей/тез доповідей.

Об'єктом самостійного творчого опрацювання студентами є теми змістових модулів дисципліни «Податковий менеджмент», що виносяться на загальний розгляд під час лекційних занять, а також питання, що виносяться на самостійне опрацювання.

Підготовка та презентація міні-лекції з проблемних питань. *Підготовка до міні-лекції.* Студент самостійно обирає тему лекції з визначеної проблематики, а також може запропонувати свою тему. Вибір теми лекції, а також термінів її представлення узгоджується з викладачем.

Презентування міні-лекції. Виконане завдання студент презентує під час заняття. Загальна тривалість доповіді становить 7–10 хвилин.

Доповідь складається з:

- 1) Аналізу проблеми, явища чи дискусійного питання.

Аналіз проблеми включає: постановку проблеми; розкриття та оцінку поточної ситуації, виявлення суперечливих моментів, протиріч; визначення причин, наслідків; аргументація власної позиції.

Аналіз проблеми займає до 5 хвилин лекції.

- 2) Висновок: містить пропозиції доповідача щодо вирішення проблеми та висновки, які ґрунтуються як на власних аргументах, так і на думках фахівців.

У лекції не наводиться учбовий матеріал (визначення термінів, переліки функцій, класифікацій чи принципів тощо), за виключенням випадків, коли він є предметом дискусії.

Обов'язковим є оформлення міні-лекції у вигляді презентації, а також у письмовій формі.

Під час доповіді можна користуватися зібраними матеріалами.

Контроль якості підготовки студентом лекції відбувається під час її представлення в аудиторії на занятті.

Складання фінансового кросворду. Складання фінансових кросвордів є творчим підходом до опрацювання матеріалу та дозволяє студентам більш глибоко засвоїти зміст тем, які включені до курсу «Податковий менеджмент», ознайомитися з понятійним апаратом, зрозуміти сутність фінансових категорій і понять.

Для складання кросворду необхідно отримати у викладача, який веде семінари, контрольні слова. Комплексний кросворд – охоплює всі теми курсу «Податковий менеджмент», містить не менше 30 термінів; 1 контрольне слово.

Основні вимоги до складання кросвордів:

1. Це класичний кросворд. Він має бути компактним і відповідати основному правилу складання класичних кросвордів – слова можуть перетинатися, але не можуть мати суміжних клітин.

2. Мова українська.

3. Всі терміни повинні відповідати програмі курсу «Податковий менеджмент».

4. Завдання до зашифрованих термінів повинні бути у вигляді їх повних визначень. Поруч у дужках подається правильна відповідь.

5. Слова в кросворді мають бути вписані без скорочувань.

6. Контрольне слово повинно перетинатися кросвордом.

7. Кількість слів по вертикалі і по горизонталі повинна бути приблизно однаковою.

Кросворд, набраний на комп'ютері (шрифт 14, інтервал 1,0), здається викладачеві в охайному вигляді за такою структурою:

- титульний лист;
- пуста сітка кросворда з проставленою нумерацією клітин;
- заповнена сітка кросворда з проставленою нумерацією клітин;
- перелік завдань, надрукований у стовпчик (із зазначенням у дужках поряд із завданням правильних відповідей);
- перелік відповідей, надрукований у стовпчик (з відповідною нумерацією);
- список використаних джерел.

Складання тестових завдань. Основні вимоги до складання тестів:

- подаються у надрукованому вигляді (14 шрифт, інтервал 1,0);
  - завдання охоплюють одну тему курсу (містять не менше 30 завдань);
  - якщо студент здає тематичний кросворд, тоді тема тестів і тематичного кросворду мають бути різними;
  - тестове питання не повинно бути визначенням та не може бути поставлене таким чином, щоб відповіді були «так» чи «ні»;
  - до одного питання повинно бути запропоновано не менше 4 варіантів відповідей. Правильною може бути лише одна відповідь; при цьому правильні відповіді слід виділити іншим шрифтом або іншим кольором;
- перелік відповідей на тест, надрукованих у стовпчик, подається на окремому аркуші.

Контроль за виконанням кросвордів і тестів відбувається шляхом перевірки викладачем правильності їх виконання.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

В основу рейтингового оцінювання знань здобувача закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (екзамену) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (екзамені) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни «Податковий менеджмент»

Поточний (модульний) контроль																	Підсумковий контроль	Сума	
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2											
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	ПК 3М1	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	ПК 3М2			
2	5	2	5	2	2	2	8	2	2	5	5	5	5	5	5	5	8	30	100

Критерії та шкала оцінювання знань і умінь студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином. Поточний контроль. Максимальна сума балів поточного контролю – 70. Об'єктами поточного контролю знань студентів є: систематичність та активність роботи на практичних заняттях.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання завдань, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені як предмет дискусії; результати експрес-контролю тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного змістового модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів (30 тестів за кожним зі змістових модулів). Максимальна оцінка за кожен модульний контроль – 8 балів.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього практичного заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем. Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни, встановлені викладачем.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення титульного аркуша**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ****Уманський національний університет садівництва**

Факультет економіки і підприємництва

Кафедра фінансів,
банківської справи та
страхуванняБОРДІЄНКО ДМИТРО ГРИГОРОВИЧ
11м-ф група**ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ПОДАТКІВ**самостійна робота
з дисципліни «Податковий менеджмент»Науковий керівник:
к.е.н., доцент Барабаш Л.В.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податковий менеджмент: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 164с.
2. Бечко П. К., Лиса Н. В. Податковий менеджмент: навч. посіб. К.: Центр учбової літера тури, 2009. 288 с. URL: <http://surl.li/actye>.
3. Бюджетний кодекс України: закон України № 2456 у редакції від 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
4. Зайцев О. В. Податковий менеджмент : підручник. Суми : Сумський державний університет, 2017. 412 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/55671/1/Zaitsev_podatkovi.pdf;jsessionid=CB3B5A9AA61666A260F49465DA412F7E
5. Купчак М. Я., Саміло А. В. Податковий менеджмент. Навчальний посібник. Львів, 2020. 185 с. URL: <http://surl.li/actrpq>
6. Непочатенко О.О., Бечко П. К., Мальований М.І., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Власюк С.А. Податковий менеджмент: навч. посіб. Підручник. Видання 2-е, перероб. і допов. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370 с.
7. Руснак Ю.І. Перевірки, що здійснюються податковими органами Державної фіскальної служби України. Види, порядок проведення, строки, оскарження : практичний посібник. К : Центр навчальної літератури, 2015. 248 с.
8. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755 у редакції від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
9. Про державний бюджет України на 2021 рік: закон України № 1082 від 15.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1082-20#Text>

Допоміжна:

1. Bechko P. K., Bondarenko N. V., Vlasyuk S. A., Varabash L.V., Hmyria V. P. Influence of Taxes on Stimulation of Investment Activity. *Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан*. Вып. 5. Сентябрь-октябрь 2019. С. 143–151.
2. Tait A.A. Value Added Tax. Wash.: International Monetary Fund, 1988. 228 p.
3. Value added tax. Turnover tax in France. Confederation fiscale Europeenne. Taxation. URL : <http://www.cfe-eutax.org/taxation/VAT-taxation/france>.
1. Барабаш Л.В. Девіантні дії платників податків крізь призму поведінкових фінансів. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: УНУС, 2020. Вип. 97. Ч. 2: Економічні науки. С. 98–108. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/97/9.pdf>*
2. Барабаш Л.В. Контроль за сплатою ЄСВ в Україні. *Соціально-економічні аспекти розвитку національної економіки в умовах перманентних кризових явищ / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань : ВПЦ «Візаві», 2015. 424 с.*
3. Барабаш Л.В., Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Власюк С.А., Осіпова А.А. Податки і податкова політика: опорний конспект лекцій. Умань: Видавець «Сочінський», 2019. 161с.
4. Барабаш Л.В., Булах В.В. Причини та наслідки ухилення від сплати податків у сфері непрямого оподаткування. *Розвиток підприємництва в Україні: теорія, методологія та практика / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2017. С. 98–105.*
5. Барабаш Л.В., Копитіна І.В. Сутність і характеристика податкового навантаження в Україні. *Університетські наукові записки. 2015. № 4 (56). С. 64–73.*

6. Барабаш Л.В., Ремех Т.В. Світовий досвід мінімізації податкових ризиків. *Соціально-економічні засади розвитку економіки України* : кол. моногр. : в 2 ч. Ч. 2 / під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2016. С. 65–74.
7. Барабаш Л.В., Стеценко Н.В. Зарубіжний досвід організації системи податкового ризик-менеджменту. *Соціально-економічні аспекти розвитку національної економіки в умовах перманентних кризових явищ* / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві» (Видавець «Сочінський»), 2015. С. 290–293.
8. Барабаш Л., Турчак В. Податковий борг: причини виникнення та напрями уникнення. *Соціально-економічні аспекти розвитку підприємництва в Україні* / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2018. С. 47–52.
9. Барабаш Л.В., Цвілюк Р.М. Соціальне спрямування податкового регулювання в Україні. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: УНУС, 2016. Вип. 88. Ч. 2: Економічні науки. С. 125–134.
10. Бечко П.К., Барабаш Л.В., Кобилянський М.О., Нагорна Ю.І. Податкове стимулювання суб'єктів господарювання аграрного виробництва, як складова регуляторного механізму: світовий досвід. *Modern Economics*. 2019. № 15(2019). С. 13–20. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V15\(2019\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V15(2019)-02).
11. Бечко П.К., Барабаш Л.В., Лиса Н.В. Податкові пільги як інструмент реалізації концепції справедливості в оподаткуванні. *Modern Economics*. 2019. № 13(2019). С. 18–24.
12. Бечко П.К., Власюк С.А., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В., Нагорна Ю.І. Камеральні податкові перевірки і методи їх проведення в умовах розвитку інформаційних технологій. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: УНУС, 2020. Вип. 98. Ч. 2: Економічні науки. С. 159–177. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/96/11.pdf>.
13. Бечко П.К., Власюк С.А., Барабаш Л.В., Бондаренко Н.В. Напрями посилення соціальної спрямованості оподаткування доходів фізичних осіб в Україні. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2018. Том 3. № 26. С. 452–461.
14. Бечко П.К., Лиса Н.В., Бечко В.П., Пташник С.А. Податковий контроль в умовах модифікації відносин податкових органів і платників податків. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: УНУС, 2021. Вип. 98. Ч. 2: Економічні науки. С. 143–153. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/98/98.2/13.pdf>
15. Бойко Л. І. Електронне адміністрування податку на додану вартість. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2015. № 1. С. 109-115. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vchnu_ekon_2015_1_22.pdf
16. Васюк Ю. М. Податковий контроль в умовах реформ в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2015. № 3. С. 27–36. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/aplup_2015_3_6.pdf
17. Князькова В.Я. Фіскальна ефективність податкового контролю та напрями його покращення. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2014. № 3. С. 116-123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2014_3_13
18. Коваль О. О. Поняття та система адміністрування податків та зборів в Україні. *Наше право*. 2015. № 1. С. 159.
19. Матухно М. О. Система адміністрування ПДВ в Україні: стан та перспективи розвитку. *Науковий вісник Чернігівського державного інституту економіки і управління*. Серія 1 : Економіка. 2014. Вип. 3. С. 142-146. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/NvChdieu_2014_3_22.pdf
20. Непочатенко О.О., Бечко П.К., Барабаш Л.В. Роль корпоративного податкового планування у діяльності суб'єктів господарювання. *Збірник наукових праць уманського*

національного університету садівництва / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін.. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2019. Вип. 94. Ч. 2: Економічні науки. 204с. С. 95–108. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/94/Ekon/8.pdf>

21. Непочатенко О.О., Бечко П.К., Барабаш Л.В., Нагорна Ю.І. Податкове стимулювання сільськогосподарського виробництва в Україні. *Збірник наукових праць уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2020. Вип. 96. Ч. 2: Економічні науки. 204с. С. 5–20. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/96/1.pdf>.

22. Непочатенко О.О., Бечко П.К., Бечко В.П., Пташник С.А. Агресивне податкове планування. *Збірник наукових праць уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2021. Вип. 98. Ч. 2: Економічні науки. 204с. С. 57–68. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/98/98.2/6.pdf>.

23. Непочатенко О.О., Бечко П.К., Лиса Н.В., Пташник С.А. Податкове стимулювання промислового виробництва в системі державної фінансової підтримки. *Збірник наукових праць уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2021. Вип. 98. Ч. 2: Економічні науки. 204с. С. 110–123. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/98/98.2/10.pdf>.

24. Оксенюк О. І. Аналіз системи пільг з ПДВ та втрат бюджету. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. Сер. : Економічні науки. 2014. № 1. С. 157-162. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vzhdtu_econ_2014_1_22.pdf

25. Очеретько Л. М., Горячковська Ю.С. Автоматичне бюджетне відшкодування ПДВ платникам з позитивною податковою історією по операціях з експорту товару. *Сталий розвиток економіки*. 2014. № 1. С. 227-234. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/sre_2014_1_32.pdf

26. Пислиця А. В. Теоретичні засади адміністрування акцизів. *Фінанси, облік і аудит*. 2014. Вип. 2. С. 79-94. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Foa_2014_2_8.pdf

27. Серебрянський Д. М. Ефективність пільг з ПДВ і податку на прибуток підприємств в Україні. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2014. № 1. С. 42–47. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VUbsNbU_2014_1_9.pdf

28. Синчак В. П. Ставки єдиного податку як елементи спрощеної системи оподаткування в податковому регулюванні розвитку малого підприємництва України. *Наука й економіка*. 2015. Вип. 1. С. 90-98. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nie_2015_1_18.pdf

29. Титова О. В. Про окремі аспекти здійснення податкового контролю. *Економіка та право*. Серія : Право. 2015. № 2. С. 69-73. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecrpr_2015_2_12.pdf

30. Щодо особливостей уточнення податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість у разі застосування податкового компромісу// <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovy-zmini-2/015/podatkoviy-kompromis>

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Вісник Державної податкової служби України. Офіційно про податки. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100016399-styagnennya-podatkovogo-borguvidpovidi-na-zapitannya-platnikiv-podatki>

2. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

3. Внутрішньоєвропейська організація податкових адміністрацій. URL: <https://www.iota-tax.org/>

4. Державна аудиторська служба України. URL: <https://dasu.gov.ua/ua>

5. Державна казначейська служба України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>.

6. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>

7. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

8. Збірник наукових праць Уманського НУС. Економіка. URL: <https://journal.udau.edu.ua/rubriki-zhurnalu/ekonomka.html>
9. Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень. URL: <https://www.ibser.org.ua/>
10. Інституційний репозитарій Уманського НУС. URL: <http://lib.udau.edu.ua/community-list>.
11. Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
12. Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг Інформаційно-довідкового Департаменту Державної податкової служби України. URL: <https://acskidd.gov.ua/>
13. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/en/Home>
14. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
15. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
16. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/>
17. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>
18. Організація економічного співробітництва та розвитку. Податки. Податкове адміністрування. URL: <https://www.oecd.org/tax/administration/>.
19. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-1/tax-co-operation-and-control/general-overview/tax-administration-and-tax-compliance_en
20. Пенсійний фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/>
21. Рахункова палата. URL: <https://rp.gov.ua/home/>
22. Фінанси України: науково-теоретичний, інформаційно-практичний журнал. URL: <https://finukr.org.ua/>
23. Центр перспективних соціальних досліджень. URL: <http://cpsr.org.ua/>.
24. Journal of Tax Administration. URL: <http://jota.website/index.php/JoTA/index>

Підписано до друку 01.09.2021. Формат 60x90/16.
Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2021
4,67 у.д.а.